VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 15 1938 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Kiekviena SLA kuopa privalo išsirinkti į seimą tokius delegatus, kurie tinkamai mokėtų atstovauti jos reikalus, kurie žinotų, kaip apginti Susivienijimą nuo socialistų išnaudojimo.

LII. METAI. 86 (378) N. Telephone: EVergreen BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1938 M., BALANDŽIO-APRIL 14 D. KAINA 3 CENTAI

DABAR

Muštynėms rengiasi
Teroras sėjamas
Kur eina, Europa?
Šaliapinas mirė

JUOZAS TYSLIAVA

Socialistai su komunistais rengiasi į SLA seimą Scrantone su lazdomis. Jie nesirengia rimtai svarstyti SLA reikalus, bet, kaip jonvaikiai, pulti ir mušti tautininkų delegatus. Štai ką socialistų Naujienos sako:

"... Scrantono seime tautininkai gaus tokią pylą, kokios jie dar niekuomet nėra gavę".

Šituos Naujienų žodžius turėtų gerai įsidėti į galvą kiekvienas SLA narys, kiekvienas delegatas, kuriam bus lemta atstovauti savo kuopą SLA seime. Kada reikalas eina net apie muštynes, kada socialistai tautininkams grūmoja net fiziškomis represijomis, tai SLA nariai ypač turėtų atsiminti su kokios rūšies politiniais gengsteriais jie turi reikalą.

Štai kodėl tautininkai turi subrusti. Štai kodėl kuo daugiausia tautininkų delegatų turi būti Scrantono seime. Socialkomunistų atakos turi būti atmuštos.

Kokį terorą sėja socialistai SLA kuopose, galima matyti iš A. B. Strimaičio straipsnio, kuriame, tarp kito ko, taip sakoma:

"Paskutinio Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole mes randame iki šiol Susivienijimo istorijoje negirdėtą stebūklą. Trys 7 kuopos nariai: sekretorius A. Galinskas, iždininkas J. Sokolovski ir J. Klimavičius yra suspenduoti BE JOKIO TEISMO, BE JOKIO TARDYMO. Mat kuopa nebolševikiška, o tie nariai yra ištikimi darbuotojai. Tų narių skundėjas yra F. J. Bagočius. Tardytoju-teisėju yra taip pat tas pats Bagočius".

Taip, tai iš tikrųjų yra negirdėtas akiplėšiškumas. Anot to paties Strimaičio, "nuo kada Susivienijime nario skundėjas gali būti nario teisėju?"

Tokį terorą sėja socialistai dabar. O kas bus, jeigu socialistai ir komunistai visai pasigrobs šią organizaciją?

Dar visai neseniai Europos tautos kalbėjo apie nusiginklavimą. Dar visai neseniai šian ir ten, Europoje, buvo šaukiamos nusiginklavimo konferencijos. Dar visai neseniai atrodė, kad pasaulis galės išvengti naujos katastrofos.

Bet dabar...

Jau niekas šiandien nekalba apie nusiginklavimą, apie taiką. Net ir tos valstybės, kurios prieš keletą metų buvo paskelbusios visuotiną nusiginklavimą, šiandien galvatrūkčiais ginkluojasi. Tokios Skandinavijos valstybės, kurių ne tik geografinė padėtis, bet ir pacifistinė dvasia visados teikė gražią taikos nuotaiką, šiandien nė kiek neatsilieka nuo kitų Europos valstybių ginklavimosi lenktynėse.

Kur eini, Europa?

Didysis rusų tautos dainininkas Šaliapinas, kurio stiprusis balsas yra pasiekęs kiekvieną žemės skritulio užkampį, šiomis dienomis užgęso savo namuose, Paryžiuje.

Šaliapinas, kuris mirė, eidamas 66 savo amžiaus metus, kilęs iš paprastų darbo žmonių. Jis, nelyginant tas pasakiškas milžinas, savo daina, savo nepaprastu balsu, savo vaidinimu, jau pereito amžiaus pabaigoje buvo pavergęs visų civilizuotų žmonių širdis.

Tiesa, Šaliapinas gimė tuo metu, kai rusų tautai buvo svetimas bet koks dvasinis herojizmas. Rusų tautos kūrybinė dvasia tada pergyveno pačio žemiausio dekadentizmo amžių. Bet tuo metu, kada politinės sąlygos slėgė rusų tautos žodį, tai jos stichija vis dėlto išsiveržė į laisvę Šaliapino daina.

Taip, Šaliapinas, kuris buvo gyvas rusų tautos laisvės troškimo simbolis, nepasidavė nei tam košmarui, kuris jo tėvynę slėgė pirma, neigi tai verguvei, kurią vėliau jai atnešė komunizmo diktatūra. Nors bolševikai labai ir labai norėjo šio, kilusio iš plačiųjų darbo masių, genijaus palankumo, bet Šaliapinui buvo svetimas bet koks politinis košmaras, nežiūrint kokios spalvos jis būtų — juodas ar raudonas.

Toks buvo Šaliapinas, didysis dainininkas, genijalus artistas, dvasios milžinas.

PRANCŪZIJOS PARLAMENTAS PASITIKI NAUJA VYRIAUSYBE

Leido Daladier vyriausybei paskelbti 35 bilijonų frankų paskolą

PARIS, bal. 13 d. — Vakar naujoji Prancūzijos vyriausybė beveik vienbalsiai gavo Prancūzijos Parlamento Žemesnių Rūmų pasitikėjimą ir teises savarankiškai tvarkyti Prancūzijos finansus iki šių metų liepos mėnesio. Kairiosios ir dešiniosios ekstrimistrų grupės pastatė kai kurias sąlygas, bet jas, kaip sako Daladier, galima bus išpildyti be didelių sunkumų.

Sustiprinti Prancūzijos finansus ir pagreitinti krašto apsaugos programos vykdymą, Daladier vyriausybė gavo teisės paskelbti 35 bilijonų frankų vidaus paskolą. Beveik visa ta suma bus išleista apsiginklavimui.

Tuo tarpu tarp vyriausybės ir streikuojančių darbininkų baigiamos derybos, kurios, neabejojama, pasibaigs teigiamai ir darbininkai pradės dirbtuvėse dirbti.

Streiką, kaip dabar paaiškėjo, suruošė Prancūzijos komunistai, bet pasirodo, kad kai kurios darbininkų grupės jo nenori.

Tokiu būdu dabartinei Prancūzijos vyriausybei paliekamos laisvos rankos tvarkyti Prancūzijos užsienių politiką, finansų ir apsiginklavimo programą. To Ministras Pirmininkas Daladier ir norėjo.

Prisega pirmininkui ženklą. — Kai Amerikos Darbo Federacijos Pirmininkas William Green atvyko dalyvauti AFL konvencijoje Harrisburg, Pa., jį iškilmingai sutiko jo pasekėjai. Philadelphijos unijos vadas Tom O'Brien prisega jam konvencijos ženklą.

KLAIPĖDOS SEIMELIS REIKALAUJA PANAIKINTI KARO STOVĮ

Taip pat reikalaujama iš Klaipėdos Krašto atšaukti saugumo policiją

KAUNAS, bal. 13 d. — Klaipėdos Krašto Seimelis vakar priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama Klaipėdos Direktoriato imtis žygių panaikinti Klaipėdos Krašte karo stovį ir atšaukti iš viso krašto Lietuvos saugumo policiją.

Augustas Baldžius, Klaipėdos Direktoriato Pirmininkas, rezoliuciją priėmė.

Prieš rezoliucijos priėmimą Seimelyje vokietininkų atstovas Herr Bingau pasakė karštą kalbą, kurioje puolė ir kritikavo Lietuvos vyriausybę ir reikalavo laisvės Klaipėdos Krašte organizuoti nacių būrius ir skleisti naciška ideologiją.

Klaipėdos Seimeliui taip pat buvo įteikta specialės komisijos pranešimas, kad kai kurie Seimelio priimti įstatymai buvo neteisėtai Krašto Gubernatoriaus vetuoti. To esą, pagal Klaipėdos Krašto autonomijos statutą, Gubenatorius neturėjo teisės daryti.

VOKIEČIAI SPĖLIOJA KURĮ KRAŠTĄ HITLERIS JUNGS PRIE VOKIETIJOS

Vieni sako, kad Hitleris ims Danzigą, o kiti teigia, kad Klaipėdos Kraštą

BERLIN, bal. 13 d. — Po Austrijos prijungimo prie Vokietijos, dabar Vokietijos politikieriai ir visuomenė labai susidomėjo į kurią pusę Hitleris bandys praplėsti dabartinės Vokietijos teritorijos ribas.

Vieni spėlioja, kad sekantis Hitlerio žygis bus prijungti 3,500,000 Čekoslovakijos vokiečių, kiti, kad Hitleris bandys paimti Danzigą ir Lietuvos Klaipėdą. Esą, tų kraštų vokietininkai yra pareiškę Hitleriui, kad jie nori jungtis su Vokietija.

Kada Hitleris bandys praplėsti savo teritoriją, nežinia, nors diplomatai spėlioja, kad dar negreitai, nes Austrijos prijungimas kitose valstybėse, kur Hitleris ieško draugų, dar toli gražu neužmirštas.

NUSIŠOVĖ BUVES AUSTRIJOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRAS

VIENA, bal. 13 d. — Buvęs Austrijos krašto apsaugos ministras generolas Wilhelm Zehner, kuris iki šiol buvo nacių laikomas "apsaugos arešte", vakar revolveriu nusišovė savo bute.

Tą pačią dieną iš Vienos į Vokietijos gilumą išgabenta 168 buvę Austrijos valdininkai, kurie bus laikomi koncentracijos stovyklose.

STEIGIAMA LIETUVIŠKA SPAUSTUVĖ BRAZILIJOJE

SAO PAULO. — Lietuvių Sąjungos Brazilijoje iniciatyva Sao Paulo mieste steigiama moderniška lietuviška spaustuvė, kurioje bus spausdinami lietuviški laikraščiai, knygos ir atliekami kiti spaudos darbai. Prie spaustuvės įsteigimo prisideda DULR. Spaustuvė steigiama nuosavose Lietuvių Sąjungos Brazilijoje patalpose beveik pačiame miesto centre. Tai bus pirmoji didelė ir moderniška spaustuvė Pietų Amerikoje.

Šią žiemą Lietuvoje daug šunų sirgo maru

KAUNAS. — Praėjusią žiemą daug provincijoje šunų sirgo vadinamuoju "šunų maru". Daugelis ūkininkų pasakoja, kad retai kada taip šunes šia liga sirgdavo. Žiemą buvo vietų, kur šunes sirgo kelių kaimų. Nuo šios ligos daug šunų padvėsė. Šia liga susirgę šunes pradeda mažai ėsti, jų akys būva apašarojusios. Pasirgę apie savaitę laiko šunes visai nustoja ėdę. Kai kurie pasveiksta, tačiau dauguma nudvesia.

ISPANIJOS VYRIAUSYBININKAI GAVO DAUGIAU AMUNICIJOS IR GINKLŲ

Vyriausybininkai ruošiasi visuose frontuose pulti frankistus

PERPIGNAN, Prancūzija, bal. 13 d. — Ispanijos vyriausybininkai dabar beveik kiekvieną dieną gauna labai didelius siuntinius įvairios karo medžiagos, ginklų, amunicijos ir karo lėktuvų, kurie, manoma, ateina iš Sovietų Sąjungos. Padidinę savo ginklų ir amunicijos atsargą, lojalistai tikisi dar mažiausia šešis mėnesius atsilaikyti prieš frankistus. Daug karo medžiagos ateina ir iš Prancūzijos, o vietinės ginklų ir amunicijos dirbtuvės dirba dieną ir naktį.

Gavę daugiau karo lėktuvų, tankų ir ginklų, lojalistai pradėjo pulti frankistus ties Leridą miestu.

Iš gerai painformuotų šaltinių praneša, kad lojalistai rengiasi didelei ofenzyvai prieš frankistus. Manoma, kad didysis puolimas prasidės už poros dienų.

VIENA APSKRITIS STEIGIA 9 SVEIKATOS PUNKTUS

MARIJAMPOLĖ. — Gavusi Vidaus Reikalu Ministerijos pritarimą, Marijampolės apskrities savivaldybė šiemet stengiasi įsteigti sveikatos punktus Marijampolėje, Prienuose, Šilutėje, Kalvarijoje, Balbieriškyje, Gudeliuose, Veiveriuose, Krosnoje ir Kazlų Rūdoje. Visose vietose rūpinamasi turėti gydytojus, kurie, žinoma, bus subsidijuojami ir teiks pigiai apylinkių gyventojams medicinos pagalbą.

KAUNE YRA 593 PRAMONĖS ĮMONĖS

KAUNAS. — Kauno miesto darbo inspekcijos surinktomis žiniomis Kauno mieste praeitais metais buvo 593 pramonės įmonės. Jose dirbo 8,337 asmenys, tame skaičiuje 1,175 kontorų tarnautojai. Pagal lytį pramonės įmonėse dirbo 4,186 vyrai, 4,016 moterų ir 135 jaunamečiai. Kvalifikacijos atžvilgiu buvo 3,474 kvalifikuoti darbininkai, 4,611 be kvalifikacijų ir 222 mokiniai — darbininkai.

RŪPINASI LIETUVOS LENKIJOS PREKYBOS SANTYKIAIS

Lietuvos prekybininkų delegacija, prieš Velykas, vyks į Lenkiją

VARŠUVA, bal. 13 d. — Lenkijos ir Lietuvos vyriausybės dabar keičiasi nuomonėmis dėl tolimesnių Lietuvos Lenkijos santykių praplėtimo. Svarbiausias klausimas dabar yra prekybos santykių užmezgimas, kuriuo susidomėjo tiek Lietuvos, tiek Lenkijos prekybos ir pramonės sluoksniai.

Tuo klausimu labai susidomėję Lietuvos ir Lenkijos prekybininkai. Netolymoje ateityje numatoma iš Kauno pasiųsti specialę prekybininkų delegaciją į Lenkiją, kuri aplankys Lenkijos pramonės centrus ir ten pradės derybas dėl prekių užpirkimo ir pardavimo. Numatoma, kad delegacija aplankys Varšuva, Gdynią ir Lodz. Delegacija greičiausia išvyks prieš Velykas.

Lietuvos verslininkų laikraštis Verslas nurodo, kad Lietuva galėtų daug ko iš Lenkijos pirkti ir nemažai savo gaminių Lenkijai parduoti.

Žinoma, šie prekybos santykiai su Lenkija nebus užmegsti iki tarp Lietuvos ir Lenkijos nebus pasirašyta prekybos sutartis, kuriai pagrindas buvo padėtas Augustavo derybose.

WATERBURY, CONN. GYVENTOJA APLANKĖ LIETUVOS PREZIDENTĄ

Sako, Lietuvos Prezidentas yra didelis humanistas ir žydų užtarėjas

WATERBURY, Conn. — Prieš keleta dienų iš Lietuvos į Waterbury, Conn. grįžo viena vietinė gyventoja, Lietuvoje gimusi žydu veikėja M. D. Berman, kuri Lietuvoje buvo tuo metu kai Lenkija Lietuvai įteikė ultimatumą.

Bermanienė pasakoja, kad Lietuvos Lenkijos krizės metu, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose buvo tik jaučiamas didelis įtempimas, bet visuomenė visa laiką užsilaikė labai ramiai ir raminančiai, nors buvo matyt, kad visi Lietuvos gyventojai, reikalui esant buvo pasiruošę gintis.

Bermanienė, pasirodo, kartu su Lietuvos Prezidentu Antanu Smetona mokėsi vienoje gimnazijoje, dėlto ji aplankė prezidentą ir su juo ilgai kalbėjo Lietuvos ir Lietuvos žydų reikalais.

Parvažiavus Bermanienė spaudos atstovams pareiškė, kad pasikalbėjime su Prezidentu Smetona, ji teiravosi apie dabartinės Lietuvos vyriausybės pažiūras į žydų reikalus. Ji sako, kad Lietuvos prezidentas yra didelis humanistas ir Lietuvos žydų užtarėjas.

Esą, jai pats Lietuvos Prezidentas užtikrino, kad iis visuomet Lietuvos žydų reikalais buvo susidomėjes ir rūpinosi jų gyvenimu ir likimu Lietuvoje.

Toliau Bermanienė, kuri seniai Amerikoje gyvena, pareiškė, kad Kaunas dabar jai atrodo gražesnis už Londoną ir Paryžių. Esą, Kauno gatvės tokios švarios, kad rodos, jas nuolatos plauja ir valo. Kaunu, visa Lietuva dabar didžiuojasi, ypač gražiais pastatais ir parkais, kurie vėliausiu laiku įrengti.

Prezidentas Smetona su Bermaniene kalbėjo angliškai ir rusiškai.

MIRĖ RUSŲ DAININININKAS ŠALIAPINAS

PARIS, bal. 13 d. — Vakar vakare Paryžiuje, po trumpos ligos mirė garsus rusų dainininkas Feodoras Šaliapinas. Jis buvo 65 metų amžiaus. Savo laiku šis garsus dainininkas už vieną vakarą gaudavo apie $3,000.

KAUNAS. — Kitais metais pavasariais provincijoje būva gana daug purvo. Tačiau šių metų pavasaris gana sausas. Mat ruduo buvo labai sausas, tad paskutiniųjų dienų lietūs didelio purvo niekur nepadarė.

Paskutinėmis dienomis smarkiai atšilus orui, kadangi sausas pavasaris, ūkininkai galvoja, kad dar prieš Velykas galės pradėti pavasario sėją.

ORAS

Numatoma: Lietaus krituliai. Mažas pasikeitimas temperatūroje.

Saulė teka 5:21, leidžiasi 6:33. Dienos ilgis 13 val. 12 min.

Širdgėla. — Whitestone slėnyje, Georgia valstybėje, staigiai kilusi viesula ir potvynis nunešė namus, turtą ir žmones. Čia matyti tėvas ir motina, kurie žiūri į likusius namų pamatus. Tuose namuose viešėjo jų du sūnūs, kuriuos potvynis nakties metu, kartu su namu nunešė.

MELAS IR TIESA APIE LIETUVOS GENEROLUS

Suniekšėjusių lietuvių "bendras frontas" ligi šiol plūsdavo ir šmeižda vo tautinę Lietuvos vyriausybę. Bet pastaruoju laiku to "fronto" pamazgų upelis siekia jau ir Lietuvos Nepriklausomybę iškovojusį mūsų kariuomenę. Socialistų Naujienos pirma begėdiškai šmeižė ją ir kai kuriuos karininkus. Nemaža kliuvo ir kap. Dariui. Berods, 1932 m. rašė, kad, girdi, Lietuvos kariuomenė Vilnių lenkams "pardavė". Aš per kelis laikraščius atsakiau ir atitaisiau tą bjaurų šmeižtą. Po to N-nos nutilo. Neseniai soc. Keleivio redaktorius pradėjo plūsti ir niekinti Lietuvos kariuomenę. Dabar senesniųjų savo "idėjos draugų" pavyzdžiu ir bolševikai atidarė savo burnelę.

Bal. 12 d. Laisvėje kažkoks E. R. sakosi esąs atsargos karys, bet negali skelbti, kiek Lietuvoje dabar yra generolų, nes to paskelbimas "būtų palaikytas karišku paslapčių išdavimu, už ką skaudžiai baudžiama." Jeigu jis iš tikro buvo karys, tai turėtų būti drąsus ir atviras nors savo pavardei pažymėti po rašiniu. Bet, jausdamas sąžinės neramumą, bijo tai daryti, tuo labiau, kad jis niekina atskirus asmenis. Jis visų pirma yra neišmanėlis, nes neskiria paslapties. Kariuomenės statistika taikos metu nėra paslaptis. Tautų Sąjunga kasmet išleidžia anglų ir prancūzų kalbomis metinę apžvalgą apie priklausančių prie T. S-gos valstybių ginkluotas jėgas. Ten skelbiama smulki ir Lietuvos kariuomenės statistika: atskirų pulkų, karininkų, puskarininkų ir kareivių skaičius, ginklavimas ir t.t. Jei E. R. sugebėtų pasiekti tokią literatūrą, jis tuoj suprastų nors tai, kad yra didelis neišmanėlis. Bet už tai negalime ant jo pykti. Jeigu jis žino, kad už karišku paslapčių išdavimą skaudžiai baudžiama, tai jis tos bausmės nusipelnė, šmeždamas ir įsidrąsinęs parodyti, kad Lietuvos kar-nės vadovybė yra "netikusi". Bet jis pirmiausia pasirūpino būti moraliniu dezertyru, slėpdamas savo veidą. Po to pradeda šmeižti mūsų generolus ir bjauriai meluoti.

Čia pat pasisako: "aš esu atsargos karys ir lojalus pilietis, todėl negaliu spaudoj viešai skelbti, kiek Lietuvoje dabar yra generolų" ir po to sako, kad "Lietuvoje jų daugiau negu 99". Melas, kad Lietuvoje yra daugiau kaip 99 generolai. **Lietuvos kariuomenėje dabar yra 12 generolų,** visi jie yra rikiuotės generolai. Gen. Nagevičius yra sanitarijos tarnybos (gydytojas). Generolų ir pulkininkų skaičius bendrai dabar nesiekia 99. Brigadų ir divizijų vadai ir aukštesni viršininkai turėtų būti generolai. Brigadą sudaro du pulkai ir specialūs daliniai.

Antras melas, kad kasmet po 10 pulkininkų pakeliami į generolus. Baigusieji karo mokyklą ir išlaikiusieji egzaminus pakeliami į jauniausią karininko laipsnį. Lietuvoje yra šie karininko laipsniai: jaunesnysis leitenantas, leitenantas, kapitonas, majoras, pulkininkas leitenantas ir pulkininkas. Toliau eina generolo laipsniai. **kiekviename laipsnyje reikia būtinai ištarnauti ne mažiau, kaip 4 metus.** Labai gerai baigusieji karo mokyklą gauna 1 metus, o universitetą ar karo akademiją (war college) baigusieji 2 metus vyresniškumo, t. y., tiems viename laipsnyje tenka ištarnauti ne 4 metus, bet 1-2 metus mažiau. Laikas skaičiuojamas nuo karo mokyklos baigimo dienos. Kautynėse viena diena skaitoma dviem dienomis laipsnio vyresniškumui. Tos visos privilegijos suteikiamos tik vieną kartą. Tiktai keli karininkai už ypatingus karo žygius buvo tuojau pakelti į sekantį aukštesnį laipsnį, jiems neištarnavus pilnų 4 metų tame lapsnyje.

Melas, kad Plechavičius pirmas po 1926 m. gruod. mėn. pakeltas į generolus. Jis nebuvo nė perversmo organizatorius. Perversmo metu jis buvo kalėjime, socialistų-liaudininkų vyriausybės dėka. Majoru jis buvo nuo 1921 m., bet vyresniškumą tame laipsnyje jis turėjo dar nuo pirmesnio laiko, nes jis karininku dalyvavo did. kare ir Lietuvos Nepriklausomybės karuose. Kai 1927 m. jis buvo pakeltas į pulkininko leitenanto laipsnį, tai to laipsnio tarnyba skaitėsi ne nuo tų metų, bet daug anksčiau. Dalyvavimas kautynėse ir karo akademijos baigimas (1926 m.) jam suteikė pagal įstatymus tokių pat privilegijų, kaip ir kitiems karininkams.

Melavo ir šmeižė Laisvė, rašydama, kad "net kariuomenės dezertyras Čaplikas irgi pakeltas generolu. Kai Lietuva kariavo su lenkais, Č. buvo leitenantas, kai lenkai ėmė spausti lietuvius, jis paliko savo būrį ir dezertyravo iš fronto". Kariaujant su lenkais 1920 m., Čaplikas buvo ne leitenantas, bet majoras, ir vadovavo ne būriui (40-50 kareivių), bet vienam pėstininkų pulkui. Jis buvo rusų kar-nės karininkas ir vienas iš pirmųjų savanorių 1918 m. Jo vadovaujamas pulkas buvo plačiai išskirstytas Suvalkų fronte ir, didesnėms lenkų jėgoms puolant, atkakliai gynėsi ir dėl to labai nukentėjo. Tose atkakliose kautynėse majoras Čaplikas su pulko dalimi buvo apsuptas ir pateko į lenkų nelaisvę. Tai visa Lietuvoje gerai žinoma be demagogiško Laisvės "tyrinėjimo". Kam rūpi, gali lengvai ir smulkiai patirti plačioje kariškoje Lietuvos literatūroje.

Visas E. R. rašinys persunktas bjauriu melu ir bolševikiškomis pamazgomis, kurias Laisvės redakcija su malonumu pila ant garbingos Lietuvos kariuomenės vadovybės. Ko iš bolševikų galima daugiau tikėtis? **Kas jiems mūsų kariuomenė, kuri 1919 m. nugalėjo didesnę rusų-bolševikų kariuomenę, ją išvijo iš Lietuvos žemės ir kartu išblaškė Kapsuko komisarus?** Lietuviški išgamos yra išgamos dėl to, kad jie niekina visa tai, ką lietuvių tauta brangina ir myli.

E. R. net ir apie mylimus ispanus pamelavo, sakydamas, kad Primo de Riveros laikais Ispanijos kiekvienam generolui teko dešimt kareivių. Didesnių melo specialistų niekur nerasi. Pasirodo, kad jie **ne tik meluoja ir šmeižia, bet ir nieko neišmano apie tai, apie ką kalba arba rašo.**

Apie dabartinę Lietuvos kariuomenės vadovybę pasikalbėsime kitu atveju.

P. Jurgėla

KAS VERTĖ LIETUVĄ NUSILEISTI LENKAMS

Lietuvos vidaus reikalų ministras per radiją pasakė kalbą, nušviesdamas paskutinių įvykių eigą ir aplinkybes, kuriomis Lietuvos vyriausybė priėmė lenkų ultimatumą. Pradžioje ministras pažymėjo, kad kai kurių laikraščių pranešimai, esą Lietuva davusi Lenkijai kitokių pasižadėjimų, neturi jokio pagrindo. Lietuvos vyriausybė priėmė Lenkijos ultimatumą, kuriuo reikalaujama tiktai diplomatinių santykių užmezgimo.

Reikia nušviesti konflikto eigą ir susidariusią dėl to padėtį, kad mes, susipažinę su tikrais daviniais, galėtume įvertinti tikrąją padėtį, išlaikyti rimtumą bei pusiausvyrą ir nepasiduoti provokaciniams gandams, kuriuos skleidžia tie, kurie yra suinteresuoti sutrukdyti mūsų tautos vieningumą.

Mūsų ginčas su lenkais senas, visiems žinomas. Reikia tik prisiminti įvykius po 1920 m. spalių 9 dienos, kada lenkai okupavo Vilniaus kraštą. Nors ir gili buvo Lietuvai padaryta žaizda, tačiau mūsų vyriausybė mėgino, kad teisingais pagrindais būtų surasta išeitis iš susidariusios tarp Lietuvos ir Lenkijos padėties.

Paskutiniais metais vyriausybė ypač rūpinosi surasti kontaktą su Lenkijos vyriausybe tikslu kaimyniniu santykius sutvarkyti. Paskutiniai bandymai buvo daromi šių metų sausio mėnesį per privatinius asmenis, kurie tačiau savo pasikalbėjimams turėjo abiejų vyriausybių pritarimą. Lietuvos vyriausybė pasirūpino padaryti tinkamas sąlygas išsiaiškinti, kuriomis sąlygomis galima būtų prieiti prie derybų ir nustatyti jų bazę. Iš tikrųjų, tie asmenys buvo susitikę kelis kartus.

Tačiau kovo 11 d. lietuvių-lenkų administracijos linijoje įvyko incidentas. Lenkų kareivis, perėjęs administracijos liniją ir susišaudęs su mūsų sargybiniu, buvo sužeistas ir paskiau nuo žaizdų mirė. Mūsų sargybos viršininkas pasiūlė lenkų bataliono vadui sudaryti mišrą komisiją incidentui ištirti ir kartu su gydytoju dalyvauti mirusio kareivio lavono skrodime. Lenkų bataliono vadas nuo pasiūlymo atsisakė. Tada buvo susitarta pasimatyti su juo kovo 13 d., kur mūsų sargybos viršininkas buvo pažadėjęs suteikti lenkams informacijų, kuriomis aplinkybėmis buvo sužeistas lenkų kareivis. Ir į šitą pasimatymą bataliono vadas neatvyko.

Vyriausybė, patyrusi, kad šiam nežymiam administracijos linijos incidentui, kokių dažnai pasitaiko ir kitų valstybių pasieniuose, lenkai nori suteikti ypatingos reikšmės ir nustatyti savo viešąją opiniją prieš Lietuvą, per savo pasiuntinį Estijoje pasiūlė lenkų vyriausybei sudaryti mišrą komisiją ir pavesti jai: ištirti administracijos linijos incidentą ir nustatyt priemones, kurios užkirstų kelią panašiems incidentams ateityje.

Tai pasiūliusi vyriausybė painformavo draugingų mums valstybių vyriausybes. Šios rūpinosi **Varšuvoje, kad konfliktas būtų išspręstas taikiu būdu.**

Belaukdama lenkų atsakymo į mūsų pasiūlymą, vyriausybė gaudavo vis neramesnių žinių, kad lenkai mūsų pasiūlymą atmes ir statys kažkokių ultimatinių reikalavimų. Tokios padėties akivaizdoje vyriausybė kovo 17 d. persvarstė savo nusistatymą ir draugingų valstybių patariama, nutarė pavesti savo pasiuntiniui Paryžiuje pranešti lenkų ambasadoriui, kad ji yra pasiryžusi pavesti tam pasiuntiniui sueiti į kontaktą su lenkų ambasadorium Paryžiuj tikslu išaiškinti padėtį tarp abiejų valstybių. Darydama šį pasiūlymą, vyriausybė turėjo galvoje ir aukščiau nurodytų privatinių asmenų nebaigtus pasikalbėjimus. Bet, deja, tą pačią dieną 9 val. vak. per mūsų pasiuntinį Estijoje lenkai įteikė ultimatumą, kuriuo lenkų vyriausybė atmetė mūsų kovo 14 d. pasiūlymą ir pareikalavo per 48 valandas nuo įteikimo ultimatumo užmegsti diplomatinius santykius. Kaip žinoma, persveriančios lenkų kariuomenės jėgos buvo tuo metu sukoncentruotos prie administracijos linijos.

Apie tai buvo painformuotos Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir SSSR vyriausybės, kurios pasinaudojo savo įtaka Varšuvoje, kad paveiktų lenkus atsiimti ultimatumą ir derėtis mūsų kovo 17 d. pasiūlymo pagrindais. Didžiųjų valstybių padaryti demaršai Varšuvoje neturėjo pasekmių. Didžiosios valstybės padarė demaršus Varšuvoje, bet nežiūrint to, ultimatumas buvo įteiktas. Ir įteikus ultimatumą, didžiųjų valstybių žygiai buvo daromi toliau. Tačiau paaiškėjus, kad lenkų vyriausybė ultimatumo atsiimti nesutinka, **tų valstybių vyriausybės, akivaizdoje susidariusios padėites, gresiančios Europos taikai, patarė mūsų vyriausybei lenkų ultimatumą priimti.** Norėdama išlaikyti Europos taiką, vyriausybė nusistatė kovo 19 d. lenkų ultimatumą priimti.

Baigdamas ministras kvietė visuomenę pasitikėti savo tautos vadovybe ir kurti pajėgas neprikląusomos Lietuvos valstybės stiprinimui ir apsaugai. Kvietė nepasiduoti provokacijoms ir netikėti gandams, kad **aukščiausias Lietuvos valstybės ir tautos interesas reikalavo, kad vyriausybė priimtų Lenkijos ultimatumą.**

Šis vidaus reikalų ministro paaiškinimas, paskelbtas vyriausybės vardu, pusėtinai apramino visuomenę, kuri pripažįsta ultimatumo priėmimo neišvengiamumą. Tuo labiau, kad ultimatumas tereikalavo diplomatinių santykių užmezgimo, o prie tų santykių jau buvo einama.

T.

LIETUVA PO ULTIMATUMO PRIĖMIMO

MŪSŲ SPECIALIO LIETUVOS KORESPONDENTO

Lietuvos vyriausybei priėmus Lenkijos ultimatumą, visuomenėje jaučiamas įtemptų nervų atslūgimas, bet tuo nereiškiamas visuomenės pasitenkinimas susidariusia padėtimi. Visur dar jaučiamas liūdesys dėl mūsų tautinės garbės paniekinimo. Lietuviai nesijaučia kalti dėl susidariusios padėties, o kartu visur pastebimas abejojimas lenkų nuoširdumu.

Po ultimatumo įteikimo daugelis Lietuvos laikraščių rašė apie kitų valstybių spaudos atsiliepimus. Daugumos valstybių spauda buvo palanki Lietuvai, nes teisybė lietuvių pusėje. Lietuvos didesnieji dienraščiai pradėjo raginti visuomenę laikytis šaltai, neskleisti ir netikėti jokiems gandams. Kiti laikraščiai, būdami opozicijoje, susidariusios padėties nesistengia išnaudoti saviems tikslams, bet sprendžiant iš jų puslapių, nuoširdžiai remia vyriausybę. Tuo jie žymiai prisideda palaikymui stipriai pasireiškusio tautos vieningumo pavojaus valandą. Įvairios organizacijos dar vis siunčia savo pasižadėjimus remti vyriausybę ir ginti tautos laisvę, Lietuvos nepriklausomybę. Visuomenės organizacijos, įstaigos ir pavieniai asmenys kasdien siunčia šimtus, kiti net po kelis tūkstančius litų Ginklų Fondui.

Visu tuo tenka labai džiaugtis ir laukti, kad tas vieningumas niekad neišnyktų. Esant gražiam pavasario orui, dabar tūkstančiai žmonių jau kelintas vakaras renkasi prie Karo Muziejaus, kur saulei nusileidus prie Nežinomojo Kareivio kapo invalidai pagerbia žuvusius už Lietuvos laisvę, šios iškilmės visada darydavo kiekvienam lietuviui didelį įspūdį, o po paskutinių įvykių dar labiau jaučiama visuomenės rimtis ir susikaupimas per šias iškilmes. Čia lietuviai prisiekia gint savo laisvę ir nepriklausomybę. Po iškilmių daugelis lyg nuliūdę, prislėgta nuotaika skirstosi.

Vieną vakarą, kovo 21 dieną, neišlaikydami šaltumo, nesuturėdami krūtinės skausmo, jaunimas nuo Karo Muziejaus pradėjo žygiuoti Duonelaičio gatve link universiteto rūmų. Studentai pradėjo dainuoti patriotines dainas, "Už Vilnių, už Vilnių" ir kitas. Dėl susidariusios padėties rimtumo, policija negalėjo leisti, kad demonstracijos išsiplėtotų ir visi išsiskirstė.

Dar kitas, labai pabrėžtinas dalykas, apie kurį jūs, be abejonės, jau žinote, tai, kad Lietuvos vyriausybė, sutikdama užmegsti diplomatinius santykius su Lenkija, neišsižadėjo Vilniaus ir Okupuotos Lietuvos. Lenkai to savo ultimatume nė nereikalavo, o kartu nereikalavo pripažinti dabartines sienas su Lenkija. Dabar jau paaiškėjo, kad Lenkija buvo nusistačiusi statyti Lietuvai daug griežtesnius reikalavimus, negu diplomatinių santykių užmezgimas. Dėka Lietuvos vyriausybės užsienių politikos ir draugingų jai valstybių spaudimo Varšuvoje, Lenkija nedrįso didesnius reikalavimus statyti.

Užmezgus santykius su Lenkija, lietuviai, kad ir su skaudama širdimi, galės nuvažiuoti aplankyti pavergtų savo brolių, giminaičių. Jeigu galės sukrapštyti pakankamai centų, tai šių eilučių rašytojas taip pat stengsis į Vilnių nuvažiuoti. Įspūdžiais pasidalintų su Vienybės skaitytojais. Bet dar teks laukti.

Atsiminkime pasirinktąjį Vienybės šūkį: Vienybėje—galybė! Budėkime!

P. Mačiulaitis

Lily Pons išvažiavo į Europą. — Operos dainininkė ir filmų artistė Lily Pons šiomis dienomis iš New Yorko išvažiavo į Europą atostogoms. Vykstant per Atlantą audros metu ji parpuolė ir susižeidė.

KAIP VYTAUTAS DIDYSIS NORĖJO VAINIKUOTIS IR KAIP LENKAI TAM JO SUMANYMUI KENKĖ

Dr. D. Alseikos studija

Vytautui panegirikas yra kartojamas beveik visose lietuvių, gudų ir net rusų kronikose. Svarbu čia žymėti, kad tose kronikose rašoma, jog Vytauto tėvą Keistutį ir jo motiną Birutę nužudė Jogaila. Tas įvykis smulkiai aprašytas, išvardyti net Jogailos atsiųsti budeliai. Visi rusų ir vokiečių istorikai tvirtina tą žinią, bet kaikurie lenkų istorikai su tuom nesutinka ir rašo, būk Keistutis pats nusižudęs. Apie Vytauto neįvykusį vainikavimą tose kronikose labai mažai terašoma; tiek tik pasakyta: Vytautas norėjęs vainikuotis, lenkai nesutikę ir atėmę vainiką; dėliai tos priežasties Vytautas susirgęs ir miręs. Daugiau apie vainikavimą kalbama kitoj, vadinamojoj Bychovco kronikoj, be abejojimo lietuvio rašytoj. Joje paduota yra visai nauja versija. Vainiką Vytautui siuntęs ne imperatorius Zigmantas, bet popiežius; dėliai karo vainikas buvęs pervėlai pasiųstas; po Vytauto mirties vainiką pasiėmę lenkai ir dovanoję Krokuvos vyskupui. Ta versija visai neatitinka tikriems istoriniams faktas, Vytauto ir popiežiaus laiškų turiniui; ji tiktai rodo XVI amžiaus (nes tame laike ta kronika rašyta) lietuvių bajorų nepasitenkinimą lenkų politika; jie dar ir tuomet negalėjo dovanoti lenkams jų pasipriešinimo Vytauto vainikavimui, Kronikos autorius garbina Vytautą ir yra labai nepalankus lenkams. Apie lenkų bajorų dovanotus lietuviams herbus jis rašo, kad tie herbai visai nesuteikę lietuviams garbės; lietuviai bajorai esą aukštesnės kilmės negu lenkai, nes jie esą Romos aristokratų ainiai; Vytautas leidęs savo bajorams priimti tuos herbus tiktai su tikslu gauti lenkų sutikimą savo vainikavimui; po vainikavimo jis būtų liepęs tuos herbus išmesti arba grąžinti lenkams; lenkai esą prasti žmonės, patys neseniai nusipirkę tuos herbus iš čekų bajorų.

Mažiau garbinamas yra Vytautas lenkų kronikose. Žymiausias lenkų kronikininkas Dlugosz'as remiasi daugiausiai savo patrono vyskupo Olesnicki'o atsiminimais. Tas pastarasis buvo didelis Vytauto priešas ir žinoma ne beša liai nušvietė Vytauto asmenį ir jo darbuotę. Dlugosz'as primena daug būtų ir nebūtų Vytauto nuodėmių, aprašo jo žiaurumus, kaltina Vytautą Jogailos brolio kunigaikščio Aleksandro-Viganto nužudyme. Apie Vytauto neįvykusį vainikavimą Dlugosz'as laikosi tos nuomonės, kad Vytautas vadovavos vien tik savo asmens reikalu, patekęs vokiečių įtakon ir trokšdamas tuščios garbės buvo pasirengęs visai suardyti lietuvių lenkų uniją. Bet Dlugosz'as ne vien tik neigiamai apibudina Vytautą, pripažįsta ir jis didelius Vytauto nuopelnus Lietuvai ir Lenkijai. Vytautą stato daug aukščiau negu Jogailą ir vadina jį žymiausiuoju ir galingiausiuoju šiaurinės Europos valdovu; jis sutvarkęs savo kraštą; nukariavęs labai daug svetimų kraštų; mėgęs ne tiktai karą, bet ir kultūrą, gabenęs savo kraštan daug apšviestų žmonių.

Palankesnis Vytautui yra XVI amžiaus lenkų istorikas Stryjkowski's. Jis, kaip žinome, gyveno Lietuvoj, turėjo savo rankose kelioliką lietuvių ir gudų kronikų, buvo lietuvio vyskupo Giedraičio įtakoj, užtat savo istoriją parašė palankią lietuviams dvasioj, nors remiasi daugiausiai Dlugosz'o kronika. Vytauto neįvykusį vainikavimą aprašo gana objektingai, savo nuomonės beveik nereiškia, nors, matyt, yra patenkintas, kad tas vainikavimas neįvyko. Apie Vytauto asmenį Stryjkowski's atsiliepia su didele pagarba, daugiausiai garbina jo karo žygius; Vytautas buvęs labai drąsus, darbštus ir gudrus, mokėjęs sugyventi su visais Europos valdovais; mokėjęs daryti tvarką savo krašte; aštriai baudęs netinkamus valdininkus; savo valdinius laikęs didžiausiame paklusnume. Panašios nuomonės apie Vytautą yra ir mūsų XVII amžiaus istorikas A. Kojalavičius.

XVIII amžiuje gana daug apie Vytautą parašė vokiečių istorikas Schloecer'is. Jis remiasi kryžiuočių kronikomis, Dlugosz'o kronika, įvairiais archivų dokumentais ir Kojalavičiaus istorija. Schloecer'is charakterizuoja Vytautą, kaipo didelį, galingą, trokštantį valdžios ir garbės valdovą ir karžygį. Smulkiai aprašo Vytauto karo žygius, ypač jo kovą su Jogaila dėl išvadavimo Vilniaus ir visos Lietuvos iš lenkų viešpatavimo. Tos kovos laimėjimui labai daug padėję kryžiuočiai, bet Vytautas nebuvęs jiems dėkingas; bent kiek sustiprėjęs, taikęsis su Jogaila ir kovojęs prieš savo vakarykščius draugus. Istorikas nesigaili Vytautui labai negražių epitetų, vienoj vietoj vadina jį net žiauriu barbaru. Būtent tokiu jis pasirodęs mūšyje ties Vilnium, savo rankomis nužudęs Jogailos brolį Karigailą ir kunigaikštį Narimundą (abu tuodu kunigaikščiu su lenkais 1390 metais gynė Vilnių nuo Vytauto ir kryžiuočių). Nežiūrint tokių neigiamų Vytauto žymių, Lietuva niekuomet nebuvusi didesnė ir galingesnė, kaip tik tam kunigaikščiui viešpataujant. Vytautas buvęs labai laimingas karuose, tik vieną kart jam nepavykę mūšyje su totoriais (Vorksla 1399 m.), šiaip beveik visuomet laimėdavęs, nukariavęs gudų, ukrainų ir rusų kraštus, prispyręs savęs klausyti totorius, buvęs pavojingas kryžiuočiams.

Kaipo politiką istorikas, matyt, Vytautą nelabai gerbia. Nepalankiai kalba apie Vytuto unijas su lenkais. 1401 metais, po pralaimėto karo su totoriais, Vytautas su savo bajorais pasižadėjęs būti lenkų vasalu, perdaug jiems nusileidęs, prižadėjo nieko svarbesnio nedaryti be Jogailos ir lenkų sutikimo. Prieš mūšį ties Žalgiriu 1410 metais Vytautas nenorėdamas skirtis nuo lenkų griežtai atmetęs imperatoriaus Zigmanto pasiūlymą vainikuotis Lietuvos karaliaus vainiku. Taip pat pasielgęs ir 1412 metais. Kitais metais pasirašęs Gardelyje nenaudingą Lietuvai uniją su lenkais.

(Bus daugiau)

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesunaudoti rankraščiai nesaugojami
Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
J. Tysliava — Redaktorius.

PAGERBTI NUSIPELNĘ VEIKĖJAI

CLEVELAND, Ohio. — Balandžio 3 d. Lietuvių svetainėj susirinko daug publikos. Vakaro vedėjas A. Praškevičius paaiškino publikai, kad bus įteikti Gedimino ordinai pasižymėjusiems veikėjams inž. P. J. Žiuriui ir A. Baniui.

Dirvos red. Karpius trumpai priminė žinomus ir nežinomus jų darbus tautai. Lietuvos konsulas P. Daužvardis pasakė trumpą kalbą apie Žiurio ir Banio nuopelnus priminė publikai, kad be visuomenės paramos jie nebūtų galėję tų ordinų pelnyti. "Jūs visi jiems padėjot, jų darbus parėmėte. Gal iš jūsų daug kas jaučiatės nusipelnę tokios garbės, bet Lietuvos valdžia negali perdaug gausiai dalinti ordinus, tuomet jie liktų beverčiai. Tadgi Lietuvos valdžia, tėmydama išeivių darbus lietuvybei bei tautai, pati nusprendė ir pati pasirinko tuos asmenis, kurie valdžiai atrodė daugiausiai pasidirbavę. Kad ir daugiausia mes dirbtume, bet vis dėlto galima rasti vienas kitas Po to eriusC1:žcmfwetavbgkč daugiau kuo nors pasižymėjęs". Po to konsulas prisegė po ordiną Žiuriui ir Baniui.

Inžinierius Žiuris pasakė gražią kalbą, padėkojo visuomenei ir sako: "tas ordinas nėra mano vieno, jis yra ir jūsų visų".

Paskui Banys pasakė trumpą kalbą ir tarp ko kita pareiškė: "prisegtas prie mano krūtinės šis ženklas, ir jis bus iki grabo lentos".

Paskui, kalbėjo adv. Uvikas iš Detroit. Jis yra Amerikoje gimęs ir augęs, lietuviškai kalba taip, kaip, rodos, tik vakar iš Lietuvos atvažiavęs. Sako: "kokią tu turėsi naudą, jei save tarp amerikonų laikysi ne lietuviu, bet kokiu kitokiu, anglų arba airiu. Taip save laikydamas jausies, kad esi melagis. Tu čia gimęs, Amerikos pilietis, turi tokias teises, kaip vokiečio arba anglo sūnus. Pasakyt amerikonui, kad tu esi lietuvis arba iš lietuvių tėvų kilęs, nėra jokios gėdos, tik yra garbė. O lietuviškai išmokti skaityti ir rašyti tai irgi čiagimiui lietuviui yra visai lengva, tik reikia norėti. Mano jaunatvės laikais Lietuvos nebuvo žemėlapy. Man buvo sunku kai turėjau susidurti universitetuose su svetimtaučiais. Reikėdavo jiems daug aiškinti, kas yra Lithuania. Bet šiandien visas pasaulis žino, ir aiškinimų jau nereikia. Tad mokėdamas lietuviškai kalbėti ir rašyti nieko neprarasi, tik daugiau už kitą žinosi. Dar yra daug pas mus lietuvių didelių pavyduolių. Jei kuris iš mūsų tarpo pasiekia aukštesnio mokslo, tampa daktarais, advokatais ar kitokiais profesijonalais, tai yra daug tokių, kurie labai tiems pavydi. Meskite tą bjaurų pavydumą! Geriau padėkite, pastūmėkite savus profesijonalus, tegu jie lipa aukštyn. Mes, iškilę aukštai, kartu ir jus pakelsime aukštyn".

Adv. Uviko priliyginimas yra teisingas. Ko daugiau mes turėsim lietuvių daktarų, advokatų ir į Amerikos valdžios vietas įėjusių, to didesnį vardą kaipo tauta mes turėsime.

Ohio valstybės seimelio atstovas J. Diraitis pasakė: "Man beklausant advokato Uviko taip gražiai lietuviškai kalbant, net mano 'kiškos' pradėjo drebėti". Diraitis gana gerai lietuvių kalbą valdo, bet gal jautėsi, kad negalės taip kalbėti, kaip Uvikas. Tad trumpai kalbėjo.

Dr. Tamošaitis sako: "Man besėdint ir klausant atėjo mintis apie gėles. Štai, žiūrėkite, stovi ant stalo gėlės: jos atrodo visos gražios. Bet jei norėsim parinkti, tai rasim, kad kuri nors yra gražesnė už kitas. Taip ir su mūsų lietuviais ir veikėjais. Mes visi dirbam lietuvybės darbą. Bet jei gerai įsižiūrėsim, rasime, kad kuris arba kurie nors geriau pasižymėjo už kitus. Tad Lietuvos valdžios ir buvo parinkti garbės nariai. Mūsų profesijonalų, kurie išėję mokslus Amerikoje, dauguma taip moka anglų kalbą, kaip ir lietuvišką. Bet jie beveik visi masto lietuviškai. Taip, kad ką bemąstydamas, pats į savę kalbėtum ne kitaip, tik lietuviškai. Mūsų lietuviai, atvažiavę čion buvo užklausti, kas jie yra. Dauguma pasisakė 'Rusky' arba 'Polsky'. O buvo dauk ir tokių, kad kitaip nežinojo, kaip tik "Aš katalikas". Taip ir pradėjo gyvenimą šioje šalyje. Vieni susiprato ir žengė pirmyn, mokėsi, pasiekė aukštesnių mokslų. O kiti alkūnėmis šluostė smuklių barus ir daugiau atsiliko. Tuo būdu atsiranda pas tokius daug pavydumo, matant drauge atvažiavusius į Ameriką ir pažengusius pirmyn".

Paskui vėl kalbėjo konsulas Daužvardis ir smulkiai išaiškino apie tą incidentą, kuris įvyko tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Po iškilmių ir kalbų vakaro vedėjas prašė visus eiti į žemutinę svetainės dalį, kur buvo Lietuvių Kultūrinio darželio bazaras.

S. Stepšys

SLA vadų rinkimų fronte

Tautiškai susipratusios kuopos SLA likimą paveda tautininkams

WORCESTER, Mass. —SLA Pild. Tarybos rinkimų pasekmės 318-je kuopoje: Prezidentu: V. F. Laukaitis 84 balsai, F. Bagočius 9. Viceprezidentu: V. Bukšnaitis 83, Mažiukna 11. Sekretorium: M. Vinikas 75, J. Miliauskas 17. Iždininku: A. Trečiokas 85, K. Gugis 8. Iždo globėjais: S. Mockus 81, V. Kerševičius 77, Mikužiūtė 14. Daktaru kvotėju: dr. S. Biežis 65, dr. Stanislovaitis 19.

Renkant SLA Pild. Tarybą, 57-ji kuopa balsavo šitaip: prezidentu Laukaitis 53, Bagočius 20. Viceprezidentu: Bukšnaitis 38, Mažiukna 36. Sekretorium: Vinikas 37, Miliauskas 13. Iždininku: Trečiokas 56, Gugis 15. Iždo globėjais: Mockus 59. Daktaru kvotėju: Biežis 38, Stanislovaitis 12.

Abi šios kuopos išrinko po du atstovus į seimą. Visi 4 atstovai tautininkai.

A. K.

WATERBURY, Conn.—Renkant SLA Pild. Tarybą, 11-ji kuopa balsavo sekamai.

Prezidentu: F. J. Bagočius 47, V. F. Laukaitis 15. Viceprezidentu: J. K. Mažiukna 37, V. Bukšnaitis 25. Sekretorium: M. J. Vinikas 35, J. Miliauskas 23, J. Andziulaitis 3. Iždininku: K. P. Gugis 39, A. S. Trečiokas 19, B. Simokaitis 4. Iždo globėjais: S. Mockus 33, E. Mikužiūtė 38, V. A. Kerševičius 19, J. Marcinkevičius 25, J. K. Urbonas 3, M. P. Soponis 1, Daktaru kvotėju: J. S. Staneslow 49, S. Biežis 8, S. W. Staniulionis 3.

Kuopos narys

Įvykio vieta prie administracijos linijos, ties Trasnykų kaimu, Alytaus apskr., kur įvyko kovo 11 d. incidentas — susišaudymas tarp Lenkijos ir Lietuvos pasienio sargybinių. Per šį susišaudymą buvo pašautas vienas lenkų sargybinis, kuris vėliau mirė. Vieta, kur buvo pašautas lenkų sargybinis pažymėta strėle. Jī yra 17 metrų į Lietuvos pusę nuo matomos sienos gairės.

PAGERBIANT GEDIMINO DIDVYRIUS TĖVYNĖS GYNIMUI PASIŲSTA 200 DOLERIŲ

DETROIT, Mich. — Lietuvos Prezidentas A. Smetona už nuopelnus lietuvių tautai apdovanojo DLK Gedimino ordino ženklais penkis Mičigano valstybės lietuvių veikėjus: dr. J. J. Jonikaitį, vaistininką J. J. Smailį, teisėją P. Uvicką, tarpininką-notarą P. Molį (visi jie gyvena Detroite) ir J. J. Bačiūną iš Sodus, Mich.

Vietos Lietuvių Vaizbos Butas bal. 2 d. surengė pokylį Barlumo viešbuty. Tuo rūpinosi dr. J. Peters, F. Motuzas ir kt. Pakvietė visus 5 apdovanojamus veikėjus. Pokylyje dalyvavo per 100 žmonių. Tarp jų buvo ir būrelis čikagiečių: Lietuvos konsulas P. Daužvardis su žmona, komp. A. Vanagaitis su žmona, adv. A. Olis ir M. Širvydas. Garbės stalas papuoštas tautinėmis lietuvių vėliavomis ir gėlėmis.

Mok. R. Smailytei lydint pijanu, dainavo J. Valiukas. Dr. J. Peters paaiškino pokylio tikslą ir pristatė konsulą Daužvardį, kuris įspūdingoje kalboje nušvietė dabartinę Lietuvos būklę, Lietuvos Prezidento pasiryžimą valstybės vardu garbės ženklais pažymėti mūsų tautai nusipelniusius asmenis ir įteikė Gedimino ordino ženklus: d-rui Jonikaičiui ir provizoriui Smailiui 3-jo laipsnio, o teisėjui Uvickui, notarui Moliui ir Bačiūnui 4-jo laipsnio. Gausūs plojimai.

Dr. Peters Mičigano valstybės lietuvių vardu išreiškė padėką Lietuvos vyriausybei per jos konsulą. Dainininko Valiuko vedami, visi pokylio dalyviai sugiedojo Lietuvos Himną.

Gedimino ordino kavalierius pasveikino to pat ordino kavalierius Vanagaitis ir adv. Olis. Komp. Vanagaitis perdavė tuo ordinu apdovanotų Čikagos moterų sveikinimą ir linkėjimus naujų Gedimino kavalierių žmonoms: Smailienei, Uvickienei, Molienei ir Bačiūnienei.

Dr. Peters perskaitė pagerbtiems veikėjams atsiųstas sveikinimo telegramas, kuriomis gražiausius linkėjimus siuntė: M. Kiras, J. Mackevičius, W. Stankūnas, dr. Žimantas ir Sandaros red. M. Vaidyla (iš Čikagos), inž. Žiuris (Elyria, O.), dr. J. Siurbis ir A. Kratavičius (Detroit, Mich.), LR K Moterų S-gos 54 kp. pirm. O. Kratavičienė ir kt., Prov. Smailį laiškais sveikino Gedimino kavalieriai J. Ambrazėjus, P. Jurgėla ir skulptorius P. Rimša, veikėjai A. B. Strimaitis, red. J. Krūzė, K. J. Milius ir dr. Peters.

200 dol. L. Ginklų Fondui

F. Motuza nušvietė apdovanotųjų veikėjų darbus mūsų tautai ir paragino visus pasveikinti Lietuvos vyriausybę ne žodžiais, bet reikšmingomis aukomis Lietuvos gynimo reikalams. Pokylio vadovas pakvietė J. Kripaitį, stud. M. Motuzaitę, adv. A. Konradą ir M. Aukščiūnienę priimti aukas. Surinkta 200 dol., kurie įteikti konsului Daužvardžiui persiųsti Ginklų Fondui. Konsulas Lietuvos valstybės vardu padėkojo.

Lietuvos Ginklų Fondui aukojo: po $50 dr. J. Jonikaitis ir J. Smailis. Po $10 K. Stepanauskas ir J. Tamošiūnas. J. Amrose $7. Po $5 aukojo: C. Vilkas, V. Bukšnis, E. J. Žiurys, J. Kripaitis ir F. Motužas. Advokatas A. Konradas (Conrad) $4. P. Molis$3. Po $2: adv. A. Olis, W. Maita, Mr. Jockman, J. Laukionis ir Fr. Kazlauskas. Po $1: M. Širvydas, C. Uznis, M. Smailienė, M. Matusz, Ch. Walls, Motuzienė, Lilian Saltler, L. Širvaitis, adv. J. Sturon, D. Brazys, A. Vasiliauskas, J. Vasiliauskas, Helen Jasukauskas, Rūta Smailytė, M. Naruševičius, dr. A. Andruliūnas, J. F. Dagton, Leo Barstis, Wm. Rakauskas ir X (bevardis) 12dol. Iš viso 200 dol.

Šis pokylis su visomis iškilmėmis ir įdomiomis kalbomis darė didelio įspūdžio jaunąjai kartai. Gal ne vieno jaunuolio širdyje degė noras dirbti Tėvynės Lietuvos naudai taip, kaip šitie didvyriai dirbo. Jie dirbo, nesiekdami jokių garbės vainikų, betgi Tėvynės vyriausybė visai netikėtai apvainikavo juos valstybiniais garbės, Gedimino ženklais. Ilgiausių metų jums, garbingi Lietuvos sūnūs!

M. Aukščiūnienė

MOTERŲ KLUBAS DVIEM ŠIMTINĖMIS STIPRINA LIETUVOS SAUGUMĄ

CHICAGO, Ill. — Lietuvių Moterų Klubas yra vienas iš veikliausių organizacijų tautinėje dirvoje. Mūsų Tėvynės dangui apsiniaukus, patrijotiškos šio klubo narės kovo 31 d. susirinko pas Stankūnus pasitarti, kuo pagelbėti mylimai Tėvynei. Susirinko apie 40 narių.

Klubo pirmininkė Ona Kirienė paaiškino tikslą. A. Rakštienė ryžosi savo namuose iškelti puotą pažįstamiems amerikonams tikslu gauti lėšų Lietuvos Ginklų Fondui. Tokį pat priėmimą žadėjo surengti ir Ona Juozaitienė. Kelios kitos narės taip pat ryžosi tuo pavyzdžiu sekti.

Vanda Bijanskienė, kuri neseniai lankėsi Lietuvoje, apibudino L. Ginklų Fondo reikšmę. Pirm. Kirienė šiūlo **vietoj klubo 15 metų sukaktuvių pokylio rengti milžinišką vakarą Ginklų Fondo naudai.** B. Balcevičienė siūlo jį rengti geg. 14 dieną.

Į rengėjų komitetą išrinkta: pirm. Balcevičienė, Vanagaitienė, Stankūnienė, Kazanauskienė, Martinkienė, Pužauskienė, Voidatienė, Kučinskienė, Narvydienė, Judeikienė, Kuraitienė, Bijanskienė, Pivariūnienė ir Kirienė. Šioms darbščioms veikėjoms stojus į darbą, tikslas bus sėkmingai pasiektas.

Pivarūnienė pareiškia: "Lenkai džiaugiasi Vilnių pasigrobę, bet kur gi mūsų džiaugsmas?" Ir siūlo iš klubo iždo skirti 100 dol. L. Ginklų Fondui. Sus-mo dalyvės vienbalsiai pritarė. Nutarta iš klubo iždo suteikti tą auką.

Patrijotiškai nuotaikai pakilus susirinkime, be to dar sudėta aukų Ginklų Fondui, kuriam aukojo: Bronė Pivariūnienė 25 dol., Ona Stankūnienė 10 dol., o po 5 dol: Vanda Bijanskienė, S. Narvydienė, D. Kuraitienė, Viktorija Kučinskienė, Nekrašienė, A. Rakštienė. Po dol. aukojo: Juozaitienė, Kliaugienė, Prehodskienė, Vanagaitienė, Balcevičienė, Pužauskienė, Šimkienė, Martinkienė, Stankūnienė, Bračiulienė. Suaukota 75 dol. Klubo šimtinę pridėjus, susidaro gražī auka 175 dol., kurie įteikti konsului P. Daužvardžiui, kad persiųstų Lietuvos Ginklų Fondui mūsų Tėvynės gynimo reikalams.

Be to, mūsų klubas įsigijo Didįjį Vilniaus Pasą už 25 dol.

Čikagos Lietuvių Moterų Klubo narės nusistatė budėti Lietuvos laisvės sargyboje ir tokį savo patrijotišką nusistatymą remia stambiomis aukomis.

Elžbieta Bračiulienė

PREKYBININKŲ SĄJUNGOS NAUDA JAU PASIRODO

PHILADELPHIA, Pa.—Balandžio 7 d. įvyko Lietuvių Prekybininkų ir Profesijonalų Sąjungos mėnesinis susirinkimas Lietuvių Klube, 1011 Fairmount Ave. Susirinkimas pasižymėjo rimtumu, ramia nuotaika, malonumu ir draugiškumu. Smagu yra sueiti kartą mėnesy valandėlei, ramiai pasikalbėti apie šių dienų įvykius ir išgirsti įvairių nuomonių įvairiais klausimais. Kas iš bendrų mano, kad tokia organizacija nėra reikalinga, tai tikrai klysta.

Atsilankė Ign. Markelis ir labai nuoširdžiai dėkojo mūsų Sąjungai už tarpininkavimą jo byloje, kuri pasibaigė jam labai palankiai. Kaip žinome, Markelis per daugelį metų laiko duonos kepyklą. Samdo darbininkus, kurie dabar priklauso prie įvairių unijų. Išėjus į streiką, dalykai taip susipynė tarp dviejų unijų, jog Markelis manė, kad gal net reikės jam iš biznio išeiti. Mažam biznieriui iš tikrųjų yra labai sunku su unijomis susitarti.

Kaipo šios sąjungos narys, jis kreipėsi užtarimo. Mūsų sgos narys advokatas C. S. Čeledinas parašė s-gos vardu laišką unijų vadams ir į Labor Relations Board, užtariant mūsų organizacijos narį. Po kiek laiko vėl įvyko unijų ir valdžios atstovų pasitarimas Merkelio byloje. Šį kartą pasirodė visa opozicija nuolankesnė. Ir pats Merkelis stebėjosi, kad taip lengvai teko susitaikyti. Aišku, organizacijos tartas žodis pagelbėjo.

Todėl dar kartą prisiminkime, kad organizuotai nuveiksime daug, pavieniai visai mažai.

F. P.

MOTERŲ VEIKLA

Vasario 16 d. Detroit News įdėjo Onos Aksomaitienės rašinį apie Moterų Sąjungos 54 kuopos veiklą. Jos pastangomis tas pat buvo paskelbta per radiostotį WWJ. Minėtos kuopos valdyba šiems metams išrinkta: pirm. O. Kratavičienė, vicep. M. Kasevičienė, nutar. rašt. M. Vaičiūnaitė, finan. rašt. R. Valatkevičienė, iždi. E. Stepanauskienė, iždo globėjos M. Valatkevičienė ir A. Kaminskienė, marš. A. Banikskus, liet. spaudai kor-tė O. Jurgutienė, kor-tė amer. spaudai Ona Aksomaitienė, indų globėja Uršulė Mičiutienė, daktaras kvotėjas dr. J. Jonikaitis.

Vas. 15 - 18 dd. Detroit News surengė virimo kursus ir namų ruošos kursus, kuriuos kasdien aplankė apie 5,000 moterų. O. Aksomaitienė atstovavo lietuves kaipo garbės viešnia.

Onos Aksomaitienės pastangomis per minėtą radiostotį dažnai skelbiamos žinios apie lietuvių veiklą. Tas lietuviams yra labai svarbu ir naudinga, nes gauna progos nemokamai pasiskelbti. Ši mūsų veikėja yra Moterų Radijo Klubo narė ir turi santykių su žymiais amerikonais.

Kor.

Vienybės laida, skirta Amsterdamo lietuviams

išeis balandžio 23 d. Medžiaga jau baigiama ruošti spaudai.

RENGSIME GEGUŽINĘ VIENYBĖS NAUDAI

WORCESTER, Mas.—Kovo 26 d. mirė veikėjo ir vienybiečio Vlado Jankausko motina ir palaidota Notre Dame kapinėse.

Reiškiu gilios užuojautos Jankauskų šeimai.

Vienybietis Bernardas Zavarskas pirko didelę gražią alinę (Southbrige Str.), kur sėkmingai patarnauja lankytojams su Aleku Albavičium.

Worcesterio veikėjų būrys žada ateinančią vasarą surengti gegužinę Vienybės dienraščio naudai. Visi vietiniai Vienybės skaitytojai tam mielai pritaria ir žada ateiti su malonia talka.

Jau dabar tais reikalais uoliai ir nuoširdžiai rūpinasi šie veikėjai: Mykolas Žemaitaitis, Jonas Dvareckas, Antanas Janušonis, J. Rauktys, Jurgis Mozuraitis, ir atvykę iš Lietuvos veiklūs jaunuoliai Petras Juknys, A. Matjoška, Jonas Doda, Vincas Keršis, Paškevičius ir Vytautas Adamonis.

Visi pasiryžę tą sumanymą puikiai įvykdyti mylimo tautinio dienraščio naudai.

Šios kolonijos lietuviai, kaip ir kituose miestuose, jau turėjo "kovų" su lenkais, kurie įžeidžia Lietuvą. Kiek girdėti, lenkai daugiausia dėl to nukentėjo.

Lietuvių Am. Piliečių Klubo šeimininkas Vincas Jaudegis ketina apleisti Worcesterį kelioms savaitėms ir išvykti sveikatos pataisyti saulėtoje Kalifornijoje.

Čia jau retai įvyksta lietuvių vakarai. Priežasti—nedarbas. Bedarbiai aimanuoja, kas bus ir ko sulauksime.

J. Januškevičius kovo 27 d. rodė Lietuvos filmų, kurių žiūrėjo pilna klubo svetainė.

Vietos lietuviai nuoširdžiai pageidauja, kad visa lietuvių tauta dabar ypač vieningai laikytųsi ir pamirštų pragaištingas politines partijas.

J. Krasinskas

MES ATLIEKAME PIGIAI IR GERAI

PLAKATUS — ŽURNALUS
PROGRAMAS — BILIETUS
KONSTITUCIJAS — KALENDORIUS
BIZNIO KORTAS — KATALOGUS
ŠIOKARTĖS — LAIŠKUS
LAIŠKŲ BLANKAS — ATVIRUTĖS
VOKUS — IR KITUS
KNYGAS — SPAUDOS DARBUS

LITHUANIAN PRESS CORPORATION
193 Grand Street — Brooklyn, N. Y.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Dėvėti drabužiai, vartoti namų ruošos daiktai tuojau išsiunčiami
PRISTATYMAS UŽTIKRINTAS
APDRAUDŽIAMI — BE MUITO —

SIUNTINIŲ KAINOS Į LIETUVĄ
iki 21 svaro — — $3.50
Nuo 22 iki 32 svarų — $4.50
Nuo 33 iki 43 svarų — $6.00
Virš 43 svarų po 14c. už svarą

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ PRIIMA
LITHUANIAN PRESS CORP.
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-7840

VIENYBĖ

New Jersey lietuvių aukos ginklų fondui

Elizabeth, N. J. — Elizabetho kolonijos, Laikinasis Lietuvos Gynimo Komitetas balandžio 10 d. savo susirinkime padarė surinktųjų aukų apskaičiavimą iš buvusių dviejų masinių mitingų (Parapijos svetainėje ir Laisvės svetainėje) ir visą pelną paskyrė Lietuvos Ginklų Fondui.

Pirmam susirinkime surinkta $47.56. Iš tų už protesto telegramą į Tautų Sąjungą $2.65. Gryno pelno liko $44.91.

Antram susirinkime surinkta $186.54. Išlaidos: telegrama $7.05, plakatų spausdinimas $4.75, radijo $3, kelionės 60 centų, telefonai kvietimui kalbėtojų iš Brooklyno ir Jersey City $1.40. Viso išlaidų $16.90. Gryno liko $169.74. Telefono išlaidos $1.40 nepaimtos, bet paaukotos bendram tikslui, tokiu būdu antrojo susirinkimo gryno pelno liko $171.14. Abiejų mitingų gryno pelno liko $216.05, kurie įteikti Generaliniam Konsului p. Budriui, New Yorke, persiuntimui į Lietuvą Ginklų Fondui.

Apsvarstęs esamąją padėtį, Laikinasis Lietuvos Gynimo Komitetas nutarė nesilikviduoti, bet sulig reikalo šaukti mitingus visuomenės informavimui apie tikrąją padėtį Lietuvoje.

Susirinkime dalyvavo klebonas kun. J. Simonaitis, D. Anulionis, N. Beržanskienė, J. Žilevičius, J. Usonis, D. Krutis, R. Džiovelis ir V. Paulauskas.

J. Žilevičius,
L. M. Komiteto sekr.

Gubernatorius neleido didinti automobilių greitį

New Yorko valstybės Seimelis šiomis dienomis priėmė naują įstatymą, kuriuo maksimalinis automobilių greitis ant kelių buvo padidintas nuo 40 mylių per valandą iki 50 mylių per valandą, bet valstybės gubernatorius tą įstatymą vetavo. Jis nurodė, kad važiuoti 50 mylių per valandą greičiu yra pavojinga.

New Yorke mirė Waterburio lietuvis

Kovo 5 d. Post Graduate ligoninėje mirė Waterbury, Conn. lietuvis biznierius Izidorius Zičkus. Velionis kilęs iš Tauragės apskr., Eržvilko parapijos, Rudkiškių kaimo. Atvažiavo į Jungtines Valstybes 1910 m. Vedęs Anelę Noreikaitę iš Baisiogalos, Kedainių apskrities.

Paliko dvi dukteris: Alvirą 19 metų amžiaus ir Agniešką 9 metų amž.

Iš Brooklyno velionį palydėjo p. Povilankas ir grupė velionio draugų ir pažįstamų.

SUSITUOKS

P.p. Citavičių, 752 McDonough St., Brooklyn, N. Y. Vienybės skaitytojo vienintėlė dukrelė, p-lė Miliūtė Citavičiūtė susituoks su p. Edwardu Bučinsku (Bush), tuojau po Velykų. Nors galutinės datos nėra nustatyta, tačiau po Velykų už savaitės, ar kitos įvyks vestuvės.

Citavičiai gerai gyvenanti ir pasiturinti žmonės žada surengti iškilmingą vestuvių puotą ir pavaišinti savo gimines ir pažįstamus.

STREIKUOJA CIRKO DARBININKAI

Ringling Bros. cirkas, kuris dabar yra New Yorko Madison Square Garden arenoje, iki šiol dar kas vakaras turėdavo vaidinimus, nežiūrint, kad apie 300 darbininkų paskelbė streiką. Kaip ilgai cirkas galės būti atidarytas, nežinia. Galimas daiktas, kad ir vaidintojai paskelbs streiką. Tuomet cirkui tektų užsidaryti iki susitarimo su darbininkais.

Neleidžia statyti naujų kareivinių

New Yorko valstybės gubernatorius nepriėmė dviejų įstatymų, kurie autorizavo pastatyti dvi naujas kareivines New Yorko valstybėje, Syracuse ir Utica miestuose. Kareivinės būtų kainavusios $600,000.

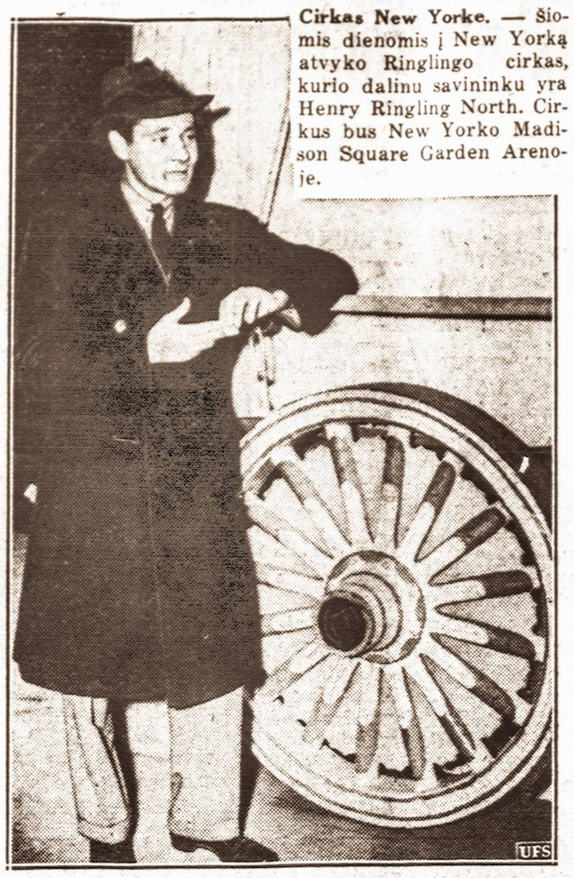

Cirkas New Yorke. — Šiomis dienomis į New Yorką atvyko Ringlingo cirkas, kurio dalinu savininku yra Henry Ringling North. Cirkus bus New Yorko Madison Square Garden Arenoje.

AUKOS LIETUVOS GYNIMO FONDUI

Masiniame lietuvių mitinge įvykusiame kovo 20 d. Cooper Square salėje, Manhattan, N. Y.

A. Olšauskas, E. Tevelevich, E. Larinskis, V. Lapšys, C. Kapitonas, A. Damaša, C. Kuzmickas, Mardosienė, M. Ryga, P. Kizis, J. Prapuolenis, A. Jasmin, Valius, Bačiuska, Stankevičius, Sertgas, Mr. & Mrs. Vitkus, Lukauskas, Zankowsky, Slacher, Sucklesis, K. J. Yrus, P. Bulkauskas, A. Purvaitis, Strinikis, Vragonis, A. Bailiunas, J. Sabalinka, Macy, V. Tavroff, Johnson, Ginkus, Svaplinas, Mrs. Norvash, U. Varneckis, A. Noreika, Levanda, B. Navinicaitis, W. Kainas, T. Karplak, S. Kavalaisukienė, C. Kaslow, S. Venesky, Strumskienė, Skurdenienė, Baranauskienė, P. Mockus, Sarapiejutė, Sablinskas, V. Žalis, Silvestras, P. Mikalauskas, Stanienė, Vitas, A. Bukevičius, P. Kirius, Savickas, P. Skvaranavičius, Karpus, J. Kazlauskas, Paulauskas, Mr. Mrs. Avižonis, A. Puskin, Bulovas, J. Guminas, P. Zulavičius, V. Kuras, A. Diskevičius, Mrs. Vizbara M. Kenas, Umbrazas, A. Ramanauskas, Armonaitis, Mikuskas, Pavilanskas, Suchowska, Lukas, Usas, Sirutis, Jonelis, A. Bundonis, Strudnonis, V. Vaitkunas, K. Šabunas Subacis, O. Baniulienė, M. Ginis, A. A. Ginis, Anna Yopkin, K. McDonas, J. Daikus, N. Kraučunas, D. Siro, P. Ikamas, Narviadas, Viršulienė, Bačiulis, F. Sakavich, Dilčius, Mikaliunas, R. Žilvaitė, V. Tatariunas, C. Lesevicius, A. Grunskis, A. Cilcius, K. Raštutis, Kedainis, M. Mockus, S. Petrash, Uzienė, V. Aukštalis, M. Stirna, A. Gudeika, Misiunas, Leinartas, Butkus, Mrs. Replevich, N. Vaitekunas, J. Eimutis, K. Shačkus, S. Zizas, P. Shimkiutė, P. Vanush, V. Sakrekus, D. Voskevich, A. Rutkauskas, J. Revukas, A. Linkus, Virbalas, P. Šimkienė, M. Vaičiunas, B. Benis, Sargis, Mrs. Bushlauskas, Balčiunienė, A. Siminskas, J. Genenis, Mikalauskas, C. Pavilionis, Kauklis, Jašmonas, A. Pakinkis, Ad. Jakulaitis, M. Kuzmickas, J. Karpavičius, P. Sarpala, J. Petrauskas, P. Tiškus, B. Aleksuniškis, Jasavičius, A. Andrešiunas, Simanavicius, J. Maila, F. Jankus, P. Zabelskis, A. Baltauskienė, Galenskas, W. Medelis, Mrs. Vanders, Mrs. Geznaitis, M. Sniokienė, M. Savickienė, O. Sinkevičienė, H. Bolejauskienė,

(Bus daugiau)

VELYKINĖS DOVANOS

Velykos jau čia pat. Norėdami praleisti jas linksmai turite turėti namuose įvairių velykinių saldumynų, ar juos suteikti kam nors, kaip puikią dovaną.

Šia proga Lietuvių Saldainių krautuvė turi velykinių specialiai pagamintų šokoladinių kiaušinių, kiškių (zuikių), vištukų, žąsukų ir visokių kitų įvairiais pagražinimais. Randasi puikiu, labai gražių velykinių pintinių tinkamų dovanoms. Taigi, jau laikas būtų jas įsigyti, o jų galima gauti didelį pasirinkimą Lietuvių Saldainių krautuvėj, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel:— EVergreen 4-7142. Ateikit, pasirinkit ir praleiskit linksmai velykų šventes su Lietuvių Saldainių krautuvės pagamintais velykiniais saldainiais ir dovanomis.

Brooklyno ir apylinkės organizacijoms

SLA 5 apskričio piknikas įvyks 1938 m., rugsėjo 4 d., Klasčiaus parke. Prašome draugijų tą dieną parengimų nerengti. **Komisija**

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
For Almost Immediate Relief of Colds, Headaches, Neuralgia and Muscular Pains
NOVOGEN LABORATORIES Brooklyn, New York

Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE

AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse

FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. — Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. — Tel. Havemeyer 8-2977

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas
Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUSIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

VELYKŲ ŠVENTĖMS

Iš visų metinių švenčių, Velykos yra linksmiausia šventė Lietuviai rengdami Velykų stalą naudoja degtinę ir vyną. Lietuviškas Monopolis yra prisirengęs jums visiems patarnauti. Geriausios degtinės, vynų importuotų ir Californijos, taipgi Lietuvos Valstybinė.

Wilson $2.21 kv. Martell 4/5 kv. $3.99
Canadian Club $4.05 kv. Hunter $2.50 kv.

Tūkstančiai įvairių degtinių. Pasirinkimas didelis.

Two Naturals Kentucky degtinė 90 proof $1.47 kvortai
Vyno galionas nuo 98c. iki $2.25

Importuoti vynai: Sauterne, Burgundy ir Šampanas.

Toliau gyvenanti ir neturėdami progos į krautuvę atsilankyti, užsisakyti galima telefonu

REPUBLIC LIQUOR STORE
(LIETUVIŠKAS MONOPOLIS)
415-17 KEAP STREET, BROOKLYN, N Y.
Telefonas EVergreen 7-2089

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Avė., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4489

A. VALANTIEJUS
54-41–72nd St., Maspeth. L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 — *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS GALINGASIS — Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

41. Lordui net sutojo kvapas, kai Tarzano pirštai išsitiesė ir pranyko nuo palangės. Jis pažiūrėjo žemyn ir matė tamsumoje, kaip Tarzanas nukrito ant žemės stačias ir ūmai atsikreipė į leopardo pusę. Bet baisusis žvėris nepabudo. Jis ramiai gulėjo netoliese ir knarkė.

Tyliai, lyg šešėlis, Tarzanas artinosi pire miegančio leopardo. Bet nepriėjus pire jo keleto žingsnių, leopardas pabudo. Tą matydamas Tarzanas puolė žvėrį pirmiau, negu šis spės prisirengti. Leopardas pamatęs žmogų su iškeltu pagaliu, piktai šoko stačiai ant jo.

Iš visų laukinių katės veislės žvėrių, leopardai yra bjauriausi. Jie žinomi, kaip vikriausi, žiauriausi ir apsukriaus plėškai. Jų piktumas puolant auką ir atsparumas pavojuje tikrai stebėtini. Ta visa gerai žinojo ir Tarzanas, dėl to jis buvo pasirengęs į kovą.

Tarzanas pasitikėjo nugalėti leopardą. Netrukus jis pats žinos, ar jo laukia pergalė, ar mirtis. Į tą kovą žiūrėjo iš kalėjimo lango Lordas. Bet jis žiūrėjo ne vienas. Skersai kiemą iš kito lango žiūrėjo į Tarzano kovą kitos dvi blizgančios akys. Tai buvo Vyro akys.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame — Vienybės numeryje

SKAITYKITE VIENYBĘ

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kaip jau buvo pranešta, socialkomunistai rengiasi mušti tautininkų delegatus SLA seime, Scrantone. Bet tiems politiniams gengsteriams tautininkai įrodys, kad lazda turi du galus.

New York Public Library 470 Fifth Ave

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 16 1938 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

LII. METAI. 87 (379) N. Telephone: EVerg... BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1938 M., BALANDŽIO-APRIL 15 D. KAINA 3 CENTAI

DABAR

Ilgaliežuvis
Tikrai negražu
Be fizionomijos
Rengiasi mušti

JUOZAS TYSLIAVA

Kitąsyk Leonas Prūseika, būdamas Naujosios Gadynės redaktorium, rašė, kad Laisvės redaktoriai — "ilgaliežuviai". Bet, kaip matyti, dabartinio Naujosios Gadynės redaktoriaus liežuvis taip pat netrumpas. Tik paklausykite:

"Kiek tenka girdėti, Tysliava yra oficialis Lietuvos Aido — Lietuvos tautininkų valdžios organo atstovas. Jis nepakentė sandariečių ir juos visuomet smerkė. Kad galutinai tuos sandariečius pakrikdyti 'per tam tikrus įtakingus asmenis' Tysliava, matyt, rekomendavo Smetonai, kad Ambraziejų, Jankauską, Viniką, Vitaitį, dr. Zimontą ir kitus neva pagerbtų ,apdovanodamas medaliais. Smetona tuos nurodymus įvykdė ir medalius jiems suteikė. Tuomi visų uodegos buvo primintos po Smetonos čebatu".

Taip rašo Naujoji Gadynė. Iš šio begėdiško melo tikrai matyti, kad Naujosios Gadynės redaktoriaus ne tik uodega, bet ir liežuvis dar nepriminti po "po čebatu".

Tarp Darbininko vedamųjų straipsnių rašytojo Kmito ir Amerikos išsivystė gana karšta polemika dėl "kompromisų ir savanaudiškumo nuotaikos".

Mat, Darbininko redaktorius pastebėjo, kad tokiu momentu, kai valstybei gresia pavojus, tai "pilkoji minia" turi, kiek galėdama, šaldyti, o ne kaitinti savo jausmus. Dėl šios kiekvienam žmogui suprantamos ir, reikia pasakyti, labai rimtos pastabos Amerikoje kilo didelė audra. Tuojau buvo prikišama, kad Kmitas savo asmeninei naudai eina į kompromisą su Lietuvos valdžia. Dėl to Kmitas labai gerai atsakė:

"Žmonės gali pamanyti, kad aš koks parsidavėlis ar išnaudotojas — nevisi gi žino, kad dirbu visuomenei kiek galiu be jokio atlyginimo. Tokie priekaištai siekia apjuodinti žmogaus charakterį. Juos darant, negražu slėptis už tvoros. Reikia vyriškai savo veidą atskleisti".

Iš tikrųjų tai labai negražu. Bet kai dėl "savo veido", tai, žinoma, jį gali "atskleisti" tik tas, kuris kokį nors veidą turi. Įvairūs spaudos "užnugariai" tik dėl to i rslepiasi, kad jie — be moralinės fizionomijos.

Jeigu jūs sekate socialistų ir komunistų spaudą, tai matote, kaip jie rengiasi SLA seimui Scrantone. Socialistai ir komunistai rengiasi **mušti** tautininkų delegatus.

Berods, socialistai ir komunistai panašiai šūkavo ir 1936 metais, ruošdamiesi jubiliejiniam Clevelando seimui. Bet kuo tas viskas baigėsi? Žadėję kepurėmis išdaužyti tautininkus, patys socialkomunistai grįžo iš seimo ne tik be kepurių, bet ir be galvų...

Panašiai bus ir Scrantono seime, jeigu tik SLA kuopų nariai, rinkdami delegatus, mokės orientuotis, mokės pasirinkti tokius asmenis, kuriems rūpi SLA, o ne jų pačių gerovė.

Jeigu SLA nariai atiduos savo organizaciją socialistams, tai iš anksto galima pasakyti kas atsitiks. Kas atsitiko su Vaitkaus skridimu, dėl kurio patys socialistai taip uoliai vedė kampaniją? Kur dingo tos dešimtys tūkstančių dolerių, kuriuos socialistai surinko?

Klysta tie, kurie mano, kad socialistai kitaip pasielgs su SLA.

Vyksta į Lietuvą. — Lietuvių Spaudos Bendrovės prezidentas A. S. Trečiokas vakar laivu Europa išvyko į Lietuvą, kur išbus apie mėnesį laiko.

LENKŲ LOT LĖKTUVAS ATSKRIDO Į KAUNĄ

VARŠUVA, bal. 14 d. — Vakar į Kauną atskrido Lenkijos civilinės aviacijos lėktuvas, kuriuo įvedamas nuolatinis oro susisiekimas tarp Varšuvos ir Kauno. Lėktuvu į Kauno aerodromą atskrido Lenkijos aviacijos departamento atstovas majoras Piantkowski, civilinės aviacijos inžinierius Zeifertas. Jie tarsis su Lietuvos vyriausybe ir civiline aviacija dėl oro susisiekimo tarp Lietuvos ir Lenkijos. Lėktuvas tą pačią dieną grįžo į Varšuvą

Jonas T. Zuris, Chicagos municipalis teisėjas, šiomis dienomis išrinktas naujai susikūrusios Chicagoje lietuvių atletinės sąjungos pirmininku. Minėta sąjunga rūpinasi išsiuntimu Amerikos lietuvių sportininkų į ateinančią vasarą įvyks tančią pirmąją lietuvių tautinę sporto olimpiadą Kaune.

KLAIPĖDOJE IR NIDOJE KELIAUTOJAMS NAMAI

KLAIPĖDA. — Kasmet plečiantis keliavimui, rūpinamasi juo daugiau duoti keliaujantiems patogumų. Ypač svarbus yra nakvynių reikalas, todėl daroma pastangų, pirmoje eilėje pajūryje, pastatyti keliautojams namus. Klaipėdoje projektuojama didelius keliautojams namus statyti su 400 nakvynių vietų ir Nidoje su 30 nakvynių vietų.

RUSIJA TURI DAUGIAUSIA POVANDENINU KARO LAIVŲ

WASHINGTON, bal. 14 d. — Jungtinių Valstybių žiniomis ,visame pasaulyje dabar vra 715 povandenių karo laivų, kurių 208 turi Sovietų Sąjunga, Italija 129, Jungtinės Valstybės 100, o kitos valstybės po mažiau.

KLAIPĖDA. — Kadangi yra daug sklandytojų, norinčių mokytis velkamo skridimo, LAK sklandymo komitetas nutarė pirmą grupę sudaryti dar prieš Velykas. Pirmenybių turės sklandytojai C—pilotai. Kad nesusitrukdytu mokslas, sklandytojai moksleiviai bus mokomi velkamo skridimo tik kai baigsis mokslas gimnazijose.

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

KAUNAS, bal. 9 d. — Ministras Pirmininkas kun. Mironas pasakė Seime kalbą apie naujosios Vyriausybės politikos gaires. Jis pareiškė, kad diplomatinių santykių užmezgimas su Lenkija reiškia mūsų ligšiolinio metodo pakeitimą, kad paskutinis Lietuvos ir Lenkijos santykių įtempimas nepalietė Lietuvos užsienio politikos pagrindų bei santykių su kitomis valstybėmis. Sunkių mėginimų dienos įrodžiusios, kad Lietuva nėra izoliuota.

Vidaus politikoje po 12 metų pritytimo negalima pakeisti krypites, Vyriausybė tolesnei tautos konsolidacijai kvies valstybės ir visuomenės darban visus geros valios žmones, rūpinsis socialiais, valstybės gynimo, stiprinimo, švietimo ir ūkio reikalais.

Seimas pranešimui karštai pritarė.

KAUNAS, bal. 9 d. — Čia pasirašytos dvi Lietuvos, Estijos ir Latvijos vekselių ir čekių įstatymų suvienodinimo konvencijos.

KAUNAS. — Valstybės Prezidento aktu Vyriausiu Kariuomenės Kapelionu paskirtas kanauninkas Sabaliauskas.

KAUNAS. — Iš septynių statomų Vytauto Didžiojo Universiteto klinikos pastatų esą baigiamas jau penktas.

KAUNAS, bal. 10 d. — Šančių organizuotoji darbo žmonių ir neorganizuotoji visuomenė įteikė kariuomenei kulkosvaidžius ir šautuvus ir pareiškė ištikimybę Valstybės Prezidentui.

AMERIKIEČIŲ AUKOS GYNIMO FONDUI. — Generalinio Konsulato pakvitavimas Nr. 3:

Elizabeth, N. J. lietuviai per J. Žilevičių	$216.05
Juozas Naudas, 380 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y.	1.00
Nashua, N. H. Vilniui Vaduoti Sąjungos Skyrius per A. Ulčiką ir F. Valentukevičių	15.00
Miners Mills, Pa. 33 kuopa per Julių Matukaitį, jų tarpe jo paties $1.00	6.00
New Britain, Conn. VVS per J. Pelkavičių	65.00
Shenandoah, Pa. lietuvių visuomenė per K. Matuzą	5.00
Amsterdam, N. Y. lietuvių kolonija per M. Kerbelį	214.25
Montreal, Kanados VVS per Mariją Aukštaitę	50.00
Viso	$572.30

Aukos į Lietuvą išsiųstos.

TROCKIS REIKALAUJA TAUTŲ SĄJUNGOS PASMERKTI SOVIETUS

Sako, Stalino OGPU turi užsienyje teroristų gaują, kuri žudo Maskvos priešus

MEXICO CITY, Meksika, bal. 14 d. — Ištremtasis iš Rusijos revoliucionierius Leonas Trockis šomis dienomis pasiuntė Tautų Sąjungai laišką, kuriame nurodo, kad jis turi tikrų žinių, kad Sovietų Sąjunga užsienyje turi suorganizavusi specialį OGPU skyrių, kurio nariai žudo Stalino priešus gyvenančius už Rusijos ribų.

Jis nurodo visą eilę pasikėsinimų ir nužudymų, kuriuos, sako, galįs dokumentais įrodyti. Esą, einant tarptautiniais įstatymais šitoks Stalino elgesis negali būti kitų valstybių toleruojamas ir dėlto jis reikalauja, kad Tautų Sąjunga šį reikalą svarstytų ir išneštų nuosprendį prieš Staliną ir jo teroristų organizaciją.

Netoli Sicilijos salos pakraščių vakar smarkiai drebėjo žemė. Drebėjimas buvo jūroje.

ČIAN KAI ŠEKO KARIUOMENĖ APSUPO DU JAPONŲ MIESTUS

SHANGHAI ,Kinija, bal. 14 d. — Kinijos generolo Čian Kai Šeko kariuomenė Centralinėje Kinijoje apsupo dvi japonų tvirtoves. Čian Kai Šekas tikisi tas dvi tvirtoves paimti pirma negu japonai gaus pagalbos iš šiaurinės Kinijos. Tos tvirtovės yra Jisien ir Tsaochvang miestai. Japonai juose užsidarė ir smarkiai ginasi, bet yra labai mažai vilties, kad jie galės ilgai atsilaikyti.

Kovose ties tais miestais kinai labai sumušė japonus, kurie pasitraukdami laukuose paliko apie pusantro tūkstančių užmuštų ir keliolika šimtų sužeistų kareivių.

Japonai bandė tarp abiejų apsuptų miestų įvesti susisiekimą, bet nepavyko.

Vyks į Italiją. — Anglijos karo Ministras Leslie Hore-Belisha, kuris dabar sutinka su Chamberlain'o politika. Jis rengiasi vykti į Romą tartis su Mussolini.

PLANUOJA 50,000 TONŲ KARO LAIVUS

WASHINGTON, bal. 14 d. — Jungtinių Valstybių Senate pranešta, kad Amerikos karo laivyno vadovybė jau turi pagamintus planus pastatyti du 50,000 tonų karo laivus, ant kuriu būtų po devynias 18 colių kalibro armotas.

Dabar Kongrese yra įstatymo projektas pastatyti tris 45,000 tonų karo laivus.

NACIAI STATO TVIRTOVĘ ANT SYLT SALOS

LONDON, bal. 14 d. — Anglijos admiralitetas pranešė Parlamentui, kad Vokietija jau kuris laikas stato didelę tvirtovę ant Sylt salos, šiaurės Jūroje, netoli Danijos pakraščių. Taip pat pranešta, kad naciai pastatė didelius fortus Helgoland saloje.

LENKIJA REIKALAUJA KOLONIJŲ AFRIKOJE

VARŠUVA, bal. 14 d. — Vakar visoje Lenkijoje pasibaigė "Kolonijų Savaitė". Per tą laiką visoje Lenkijoje buvo surengta demonstracijų ir susirinkimų, kuriuose reikalauta Lenkijai kolonijų Afrikoje, ypač dalies senų Vokietijos kolonijų, kurių vokiečiai neteko po pasaulinio karo.

Savo atsišaukimo Kolonijų ir Jūrų Sąjunga sako, kad per šimtmečius lenkai pagelbėjo kitoms valstybėms statyti imperijas, bet dabar atėjęs laikas statyti Lenkijos imperiją. Nurodoma, kad šiuo metu Lenkija labai daug perka iš kitų valstybių kolonijų, o tuo tarpu pačioje Lenkijoje yra pora milijonų bedarbių.

Esą, pats Lenkijos gyvybės klausimas reikalauja, kad Lenkija turėtų savo kolonijų, kaip visos kitos didžiosios valstybės.

Gimtadienis. — Atstov į Rūmų pirmininkas William B. Bankhead (vidury) iš Alabama valstybės šiomis dienomis minėjo savo 64 gimtadienį. Ta proga kolegos jį pasveikino, papuošė jo kambarį gėlėmis ir įteikė dovanų. Pastebėtina, kad lietuvių siųsti protestai dėl "lenkų incidento", buvo įteikti p. Bankhead.

ANGLIJA AMERIKOJE IR KANADOJE UŽPIRKS DIDELIŲ BOMBONEŠIŲ

Anglams reikalingi dideli bombonešiai, kurie gali skristi 6,000 mylių be nusileidimo

LONDON, bal. 14 d. — Vakar Anglijos Parlamente pranešta, kad Anglijos vyriausybė rūpinasi užpirkti Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje didelį skaičių karo lėktuvų, ypač daug didelių bombonešių, kurie gali be nusileidimo skristi apie 6,000 mylių.

Anglijos aviacijos viceministras pareiškė, kad ateinančią savaitę iš Londono į Jungtines Valstybės ir Kanadą išvyksta specialė ekspertų komisija, kuriai pavesta susitarti su Amerikos ir Kanados karo lėktuvų gamintojais, dėl naujų lėktuvų pardavimo ir pristatymo į Angliją.

Anglija pageidauja, kad dauguma tų lėktuvų būtų pastatyti Kanados aviacijos dirbtuvėse, bet jeigu Kanados dirbtuvės nespės pristatyti reikalingą lėktuvų skaičių, tai juos statys ir Jungtinėse Valstybėse.

TIES FILIPINŲ SALOMIS PASIRODĖ 22 NEŽINOMI KARO LAIVAI

Karo laivai neiškėlė savo vėliavų ir atsisakė pranešti kuriai valstybei priklauso

MANILA, bal. 14 d. — Mindanao salos pakraščiuose, Filipinų salų grupėje ,vakar pasirodė paslaptingas 22 karo laivų laivynas, pakraščių sargybai ir vietiniams autoritetams reikalaujant atsisakė iškelti savo vėliavas ir pranešti kokiai valstybei priklauso.

Filipinų salų karo laivyno vadas admirolas Yarnell tuojau iš Manilos išsiuntė du naikintojus ir keleta karo lėktuvu, nustatyti kieno tie karo laivai yra.

Kai kurie spėlioja, kad laivai yra Olandų, kiti, kad japonų, bet manoma, kad šis paslaptingas karo laivynas gali būti ir Jungtinių Valstybių.

Kaip žinoma Ramiajam vandenyne Amerikos karo laivynas dabar daro manevrus.

POPIEŽIUS KVIEČIA HITLERĮ ATVYKTI Į VATIKANĄ

Nori susitarti su Hitleriu dėl Vatikano santykių su Vokietija

BERLIN, bal. 14 d. — Neoficialėmis žiniomis, popiežius Pijus vakar pasiuntė Vokietijos fuehreriui oficialį pakvietimą atvykti į Vatikaną pasitarti su Romos katalikų vadovybe dėl Vatikano Vokietijos santykių pagerinimo.

Kaip žinoma, gegužės mėnesį Hitleris žada aplankyti Italijos diktatorių Mussolini ir ta proga jis yra kviečiamas aplankyti Vatikaną.

Tuo tarpu Vokietijoje nerimauja protestonai, kurie pasiuntė vyriausybei protestus dėl kunigužio Niemoeller'io suėmimo ir laikymo kalėjime.

Vakar visose Vokietijos protestonų bažnyčiose visuomenė buvo raginama vieningai reikalauti Niemoeller'io paliuosavimo.

NEW YORKO BIRŽA STEIGIA INVESTMENTŲ APDRAUDOS FONDĄ

WASHINGTON ,bal. 14 d. — Su Jungtinių Valstybių vyriausybės pritarimu, jau kuris laikas New Yorko Biržos vadovybė nori įkurti tam tikrą Biržos fondą, iš kurio būtų išmokami nuostoliai visiems tiems investoriams, kurie įdeda pinigų į bet kurią Wall Stryto korporaciją ir ta korporacija vėliau bankrūtuoja.

Nors šis reikalas jau seniai svarstomas, bet jis pasirodė aktualus po to kai paaiškėjo, kad Richard Whitney kompanija padarė labai daug nuostolių kai kuriems investuotojams. Po to įvykio perrinkta nauja Biržos Valdyba, kuri susirūpino tokio fondo steigimu.

Tas fondas steigiamas dar ir dėlto, kad Wall Stryte dažnai įvykstant bankrūtams, visuomenė bijosi pinigų investuoti į visokį biznį, nes daugiau nepasitiki vadais. Jeigu bus įsteigtas garantijos fondas, tai manoma, kad Wall Strytas vėl gaus visuomenės pasitikėjimą ir susilauks daugiau investmentų.

SAKO. LINDBERGHAS NORI PIRKTI PRANCŪZIJOJE SALĄ

PARIS, bal. 14 d. — Vakar lakūnas Lindberghas su žmona motoriniu laivu važinėjo Prancūzijos pakraščiuose apie Illiec salą, kurią, spėliojama, kad jis nori nusipirkti ir ant jos apsigyventi. Šale šios salos dr. Carrel taip pat turi salą, ant kurios gyvena ir daro mokslinius tyrinėjimus. Kaip žinoma, Lindbergh'as, jau kuris laikas daro mokslinius tyrinėjimus su dr. Carrel Prancūzijoje.

ORAS

Numatoma: Debesuotas. Mažas pasikeitimas temperatūroje.

Saulė teka 5:19 ,leidžiasi 6:34. Dienos ilgis 13 val. 15 min.

KATALIKŲ DIENRAŠTIS STATO TAUTININKAMS DIDELĘ ATSAKOMYBĘ

Kaipo tautinis katalikiškas dienraštis, DRAUGAS turėtų nuoširdžiai rūpintis Lietuvos reikalais ir prisidėti prie L. Ginklų Fondo ugdymo. Bet jis vietoj to nebaigia kritikuoti Lietuvos valdžią ir dėl lietuvių lenkų konflikto kaltina ne lenkus, bet... tautininkus. Nežino ribų savo apmaudui prieš valdančius tautininkus Lietuvoje.

Čia kovoja su socialistais ir ypač su NAUJIENOMIS, ir čia pat kartoja to soc. dienraščio gandus. Bal. 12 d. DRAUGAS net stambiomis raidėmis rašo, kad neramiomis dienomis Lietuvoje "valdininkų tarpe atsirado tokių kinkadrebių, kurie jau pasiskubino paduoti pareiškimus, kad jie stoja į lenkų organizacijas jų nariais".

Kas gi čia baisaus? Kada gi mūsų tautoje neatsirasdavo išgamų? Įvairių veidmainių buvo ir yra įvairiose lietuvių partijose ir kai kuriose organizacijose. Buvo tokių pas liaudininkus, pas krikščionis-demokratus, buvo ir pas tautininkus, kurie savo sąjungą kartais išvalo. Bent tautininkai neslepia ir negarbingus nusikaltusius savo bendrus atiduoda teismui, kaip tai padarė su Lapėnu, inž. Sruoga ir kt. Daugelis nuteistų Lenkijos ir Rusijos šnipų yra lietuvių kilmės. Ir vis dėlto nei lietuvių tauta, nei mūsų valstybė nežuvo. Su tokiais reiškiniais kovojama ir tokia kova nesibaigs, nes šioje žemėje ne angelai gyvena. Tad su malonumu ir net su pasididžiavimu prikaišioti tautininkams, kad Lietuvos valdininkų tarpe atsirado kinkadrebių (galimos lenkų okupacijos akivaizdoje), yra nerimta.

Net keli žymūs krikščionių-demokratų šulai ministrai vedė nelietuvaites. Betgi DRAUGAS jiems nieko neprikiša. Kiek lietuvių kunigų sulenkėjo, virto lenkų šovinistais ir kiek jie žalos mūsų tautai padarė! Betgi tautininkai dėl to nekaltina visų lietuvių kunigų. Katalikų Ūkininkų S-gos šulai lašinių skutimu ir valdžios apgaudinėjimu daug pasipinigavo. Žymus Amerikos liet. katalikų ir net vyčių veikėjas J. Karosas buvo nuteistas sušaudymui už... šnipinėjimą svetimai valstybei. Ir vis dėlto tautininkai tų kalčių ir didelės gėdos neprikiša visiems lietuvių katalikams, nes tautininkai sąmoningai skiria visumą nuo atskirų asmenų. Tai kam čia dabar kaltinti tautininkus, jei lenkų puolimo akivaizdoje kinkos drebėjo ne kelioms dešimtims tūkstančių Lietuvos valdininkų, bet vos keliems bailiems valdininkams? Jei tokių bailių atsirado, tai dėl to tautininkai tiek kalti, kiek ir krikščionys-demokratai. Juk daugumas Lietuvos valdininkų buvo valdininkais dar anuomet, kai Lietuvą valdė krikščionys-demokratai. Reikėjo jau anuomet tinkamai išvalyti ministerijas.

Ne tik valdininkų tarpe atsiranda peiktinų asmenų. To neišvengė ir Lietuvos kariuomenė. Karininkai turi būti pasiaukoję ir ištikimi savo valstybei patrijotai, dori žmonės ir riteriai. Bet, nežiūrint to, Lietuvos karo teismų sprendimu užsmaujurius nusikaltimus sušaudyti, rodos, net trys karininkai. O už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai 1927 m. sušaudytas generolas Kleščinskis, kuris ėjo aukštas pareigas kariuomenėje, krik.-demokratų vyriausybei valdant. Ar kas nors dėl to kaltina krik.-demokratus? Ar dėl to galime smerkti ir ką nors prikišti visai Lietuvos kariuomenei? Būtų nesąmonė ir kvailybė taip daryti.

O vis dėlto DRAUGAS taip lengvai mėgina smerkti tautininkus už tai, kad kokiems ten keliems valdininkams kinkos drebėjo, lenkų kariuomenės artumo nusigandus. Kas čia kaltas, jei tie keli asmenys tik kritiškoje valandoje ryžosi veržtis į lenkų organizacijas, o šiaip visą laiką rodė savo ištikimybę Lietuvos Respublikai ir gal net patrijotus vaidino? Kas gali matyti žmogaus sąžinę? Kodėl Katalikų Bažnyčioje net išpažintis įvesta: argi tiktai nuopelnais ir gerais darbais pasigirti? Jei visi katalikai eina išpažinties ir dargi nesigirti savo krikščioniškumu, tai gal tas rodo ,kad visi katalikai yra nusidėjėliai? Gerai žinome, kad toji išpažintis įves ta kilniu tikslu: žmogui taisyti. Bet Katalikų Bažnyčia dėl to nesmerkiama.

Gerbiamieji tautininkų kritikai, pirma išgydykite patys save ir po to galėsite kitus teisti. Bet nors Velykų išvakarėmis atsiminkite Kristaus žodžius: "kas yra be nuodėmės, meskite akmenį" į smerkiamus žmones.

J.

KĄ LATVIAI PATARĖ LIETUVAI TRAGIŠKU MOMENTU

Didysis Rygos dienraštis Jaunakas Zinas kovo 19 d. rašo:

"Latvijos visuomenė su suprantamomis simpatijomis seka savo brolių tautos įvykius šiomis jai lemtingomis dienomis. Kaip žinoma, Lenkija atsiuntė Lietuvai ultimatyvio pobūdžio notą. Šioje notoje Lenkija reikalauja, kad Lietuva sudarytų su ja normalius santykius, ir nereikalaujama jokių kitų dalykų, kas šį momentą ypač pabrėžtina. Kitais žodžiais, Lenkija nereikalauja, kad Lietuva iš anksto nusistatytų dėl jai tokio skaudaus Vilniaus klausimo. Latvijos visuomenė su dideliu pasitenkinimu sutiko žinią iš Kauno, kad tą patį vakarą, kai Kaune gautas Lenkijos ultimatumas, Lietuvos vyriausybė jau buvo pranešusi Lenkijai savo principinį sutikimą pradėti pasitarimus dėl įvykusio incidento likvidavimo. Visus tuos dalykus objektyviai apsvarstant ir įsigilinant į Lenkijos notos turinį, mes turime konstatuoti, kad toje notoje nėra nieko pažeminančio Lietuvai, nėra nieko tokio, kas paliestų Lietuvos valstybės garbę. Kaip pastebima iš paskutinių žinių, kurios ateina iš Kauno, Lietuvos visuomenei ir vyriausybei visų sunkiausia yra tai, kad Lenkijos nota turi ultimatyvų pobūdį. Vis dėlto reikia pasakyti, kaip paprastai **penkios minutos prieš dvyliktą nemėgstama kalbėti apie grynai formalinio charakterio klausimus** ir aišku, kad šiuo atveju tai būtų ir tuščias dalykas. Tuo tarpu šią Lenkijos notą pagal pobūdį sunku pavadinti ultimatumu, nes paprastai po ultimatumo nutraukiami diplomatiniai santykiai tarp dviejų valstybių, o šiuo atveju ultimatumo tikslai yra visai priešingi, gal būt istorijoj dar nebuvęs—pasiekti diplomatinių santykių sudarymą.

Latvijos visuomenė puikiai supranta tuos sunkumus ir svyravimus, kuriuos šiuo metu turi pergyventi Lietuvos tauta, ir todėl, tenebūna blogai suprastos šios eilutės: jų tikslas nėra raginti Lietuvą daryti žygių ir elgtis, kas būtų priešinga jos valstybės gyvybiniams interesams ir tautos garbei. Šie Lietuvos interesai ir garbė ir mums yra artimi. Šių eilučių tikslas yra tik padėti mūsų brolių tautai peržengiant formos klausimus protingai susitarti su kaimynu Lenkija, nes šio susitarimo vienodai reikalauja kaip pačios Lietuvos, taip ir Lenkijos ir visų ramiųjų Baltijos valstybių interesai".

Vienybės Travel Bureau parduoda laivakortes į visas pasaulio šalis.

LIETUVA BUVO SERBIJOS PADĖTY

Lenkų ultimatumas, kovo 17 d. įteiktas Lietuvos atstovui Estijoje, per pusvalandį telefonu buvo perduotas užsienių reikalų ministerijai Kaune. Lietuvos vyriausybė dar tą pat vakarą ir naktį ultimatumą pranešė užsienių valstybių atstovams Kaune ir Lietuvos pasiuntiniams užsieniuose. Lietuvos vyriausybė prašė draugingų valstybių paramos, kad jos paveiktų lenkų vyriausybę ultimatumą atsiimti. Tiesa, **Prancūzija, Anglija, Sov. Rusija, Latvija, Estija darė žygių Varšuvoje, tačiau lenkai nesutiko u l t i m a t u m ą atsiimti** Tada draugingos valstybės nieko geresnio nerado, kaip patarti Lietuvai priimti lenkų ultimatumą. Vadinas, **kad silpnesnis nusileistų stipresniam, kad teisė nusilenktų jėgai. O jėgos persvara buvo lenkų pusėje.**

Atgarsiai iš užsienių sostinių ir įvairių vyriausybių pasiekė Lietuvos vyriausybę daugiausia kovo 18 dieną.

Pirmiausia sužinota, kad Vokietijos vyriausybė pataria užmegsti diplomatinius santykius su Lenkija.

Iš Paryžiaus buvo pranešta, kad Prancūzijos vyriausybė, atsižvelgdama į nepalankias dabartines aplinkybes, pataria Lietuvai rodyti nuolaidumo ir vengti ginkluoto konflikto.

Didžiosios Britanjos vyriausybė taip pat patarė priimti lenkų ultimatumą ir pažymėjo, kad ji negalės imtis atsakomybės, jeigu ultimatumas būtų atmestas.

Sovietų Rusijos vyriausybės pažiūra buvo ši: kadangi Lietuva negali lenkų puolimą atremti, tai reikia ultimatumą priimti.

Latviai ir estai draugiškai prašė ir patarė lenkų ultimatumą priimti ir tokiu būdu užmegsti Lietuvos-Lenkijos diplomatinius santykius.

Taigi, visi patarė priimti ultimatumą. Tiesa, Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos vyriausybės labai aktyviai veikė ir Varšuvoje, spausdamos lenkų vyriausybę prie nuosaikumo. Esą, **prancūzams ir anglams pavykę lenkų ultimatumą tiek sušvelninti, kad jis būtų priimtinas Lietuvai.** Lenkai jau buvę paruošę ultimatumą, kurio reikalavimai buvę daug didesni ir jie būtų jau buvę jokiu būdu nepriimtini Lietuvai. O **jų atmetimas būtų reiškęs pirmiausia Lietuvos-Lenkijos, o vėliau gal ir Europos karą.**

Taigi, Lietuva buvo atsidūrusi panašioj padėty, kaip 1914 metais Serbija. Šį kartą buvo tas skirtumas, kad visos valstybės stengėsi sušvelninti konfliktą, o anuo metu jį aštrino. Todėl dabar **Lietuvos nusileidimu išvengta ginkluoto susirėmimo, o 1914 metais kilo didysis karas.**

Dabar **vienos valstybės paveikė Lenkiją, kad ji tiek sumažintų savo reikalavimus, kad jie būtų, nors ir skaudūs, bet vis tiktai priimtini Lietuvai.** Iš kitos pusės, tos pačios ir kitos valstybės ragino ir spaudė Lietuvą ultimatumą priimti. Kaip pamename, su Serbija buvo kitaip. Tada Vokietija gundė Austro-Vengriją patiekti Serbijai ko griežčiausią, neleistinai ją įžeidžiantį ultimatumą, o Rusija drąsino Serbiją tą ultimatumą atmesti. Anuo metu jėgų persvara buvo Austro-Vengrijos pusėje maždaug tokiam pat santyky, kaip dabar ta persvara buvo Lenkijos pusėje. Tada mažutė Serbija, turėdama užtikrintą rusų paramą, atmetė austrų-vengrų ultimatumą, kilo pasaulinis karas. Šiandie Austrija net iš Europos žemėlapio išbraukta, o Serbija sujungė savo žemes ir tapo gana didelė valstybė.

Jeigu Lietuva dabar būtų atmetusi Lenkų ultimatumą,—kas gali žinoti, gal būtų pasikartojusi istorija.

T. B.

Balso genijui Šaliapinui mirus

Paryžiuje mirė didysis pasaulio dainininkas Teodoras Šaliapinas, 65 metų amžiaus. Jam lygaus boso-menininko pasaulyje dar nėra. Jo daina milijonus žmonių žavėjo ir ilgai žavės, deja, jau tik plokštelėse...

Šaliapinas buvo ir lietuvių tautos bičiulis. Jis draugavo su žymiausiuoju mūsų tautos dainium Kipru Petrausku. Už bičiuliškumą mūsų tautai ir už nuopelnus pasauliniam menui jis buvo apdovanotas DLK Gedimino ordinu (1-jo laipsnio). Užgeso kūnas, kuris leido maloniausius ir giliai jaudinančius garsus.

Vargšo gyvenimas

T. Šaliapinas gimė 1873 m. vas. 15 d. Kazaniuje (Rusijoje)—beturčio darbininko šeimoje. Kaip ir jo draugas, bolševikų vadų nunuodytas žymus rašytojas Maksimas Gorkis, išėjo rūsčią gyvenimo mokyklą. Skurdas, vargas ir sunkus darbininko gyvenimas buvo Šaliapino universitetas. Jis dirbo pas batsiuvį, buvo nešėjas geležinkelio stotyse, krovėjas, medžiotojas ir t.t.

Nuo pat mažumės jis mėgo muziką, turėjo malonų balsą, giedojo bažnytiniam chore. Jam buvo sunku dirbti pas batsiuvį, nes jo dėmesį traukė kiekvienas pašalinis garsas ir paukščių čiulbėjimas, kurį jis mėgo mėgdžioti. Iš prigimties jis buvo stiprus menininkas.

17 metų būdamas, jis Kazaniuje matė "Demono" operą, kurioje dargi buvo statistu. Tas ir nulėmė jo tolimesnį likimą. Jis prisidėjo prie keliaujančios operos. Kaukaze ši operos trupė suiro, ir Šaliapinas liko be cento. Bet jis nenusiminė: dieną nešiojo stoty lagaminus ,o vakarais dainuodavo arbatinėse. Kaukaze mokėsi dainavimo, o 1894 m. atsidūrė Peterburge ir netrukus pradėjo dainuoti operoje. 1900 m. dainavo italų operoje Milanė, iš kur ėmė plisti jo meninė didybė ir garsas. 1906 m. dainavo Amerikoje, bet amerikonai tik po 16 metų susižavėjo juo. 1913 m. Londone dainavo trijose rusų operose. Anglai negalėjo juo atsigėrėti ir tiesiog dievino.

Nuo 1913 m. ligi 1921 m. šis didis dainininkas gyveno Rusijoje. Bet bolševikiškas "rojus" šį slėgė, nepaisant bolševikų suteikto jam liaudies dainiaus titulo. Įveikęs įvairias kliūtis, Šaliapinas ištrūksta iš Sovietų Sąjungos, nors jo draugas Gorkis ir ragino likti Rusijoje ir "prisidėti prie didžiosios socialistinės kūrybos". Didis menininkas ir didis rusų patrijotas, kad ir iš vargingos liaudies kilęs, nenorėjo po to sugrįžti į tėvynę. Būdamas Amerikoje, jis pareiškė: "aš negaliu gyventi toje šalyje, kur broliškosios meilės vardu žmonės kasdien sušaudomi". Jis nekentė Rusiją slėgiančių bolševikų ir piktinos visa jų "kūryba".

Amerikoje jis lankėsi 1922 -23 metais ir 1929-30 metais. Aplankė daug kraštų ir visur žavėte žavėjo dainos ir meno mėgėjų minias. Lankėsi ir Lietuvoje, rodos, dviem atvejais.

Kas galėjo tikėtis, kad tas bemokslis batsiuvio sūnus taps pasaulinio masto dainininku ir genijaliu menininku?

Menininkas-kūrėjas

Rusai visai teisingai Šaliapiną laiko tokiu dvasiniu rusų milžinu, kaip ir Petrą Didįjį, rašytojus Puškiną, Tolstojų ir Dostojevskį. Tokie genijalūs kūrėjai retai kada gimsta, bet kartą gimę jau nebemiršta. Kūno mirtis nieko nereiškia prieš jų kūrybą.

Iš tikro, Šaliapinas buvo nepaprastas artistas ir meno kūrėjas. Tai buvo prigimties apdovanotas scenos viešpats. Bet jis tuo nesididžiavo. Labiausiai jis brangino prastą savo kilmę, kuri jo pase buvo prancūziškai įrašyta: rusų valstietis.

Meniškas valdovas šaliapinas nesididžiavo tuo savo titulu, kurį jam visos tautos pripažino. Jis mėgo ir brangino talentą visuose jo pasireiškimuose. Buvo labai draugiškas ir švelnus visiems talentingiems, iš kurių stengėsi nors šio to pasimokyti.

Kai rengdavosi naujai rolei operoje, jis stengdavosi atidžiai susipažinti su ta asmenybe, kurią turėjo vaizduoti ir vaidinti scenoje. Dėl to jo išgyvenimai ir vaidinami tipai buvo tokie ryškūs, istoriškai tikri. To jis pasiekdavo sunkiu, nuoširdžiu ir ilgu darbu, tinkamu pasirengimu.

Juokaudamas Šaliapinas sakydavo, kad tiktai per pirmus 30 metų sunku vaidinti. Jis tikėjo, kad scenoje vaidinti galima tik tobulai įveikus artisto amatą.

Šaliapinas buvo pirmųjų menininkų pirmasis. Jis turėjo ir įspūdingai valdė toki savo balso turtą, kokis kažin ar kada nors atsikartos. Tobulai vaidino. Ir, kas svarbiausia, jis labai vykusiai sugebėdavo įspūdingai suderinti muzikinį rolės turinį su dainavimo plastika. Tai visa sudarydavo tobulą meninį muzikos ir judesio junginį. Tai gali suprasti tik tie laimingieji, kurie turi aiškią meno nuovoką ir ją savo sieloje išgyvena. Meno negalima išaiškinti, jis galima tik savo dvasioje pajusti ir išgyventi visais jausmais. Tai yra didžioji meno paslaptis ir galia.

Tokio tad genijalaus menininko, nepaprasto dainininko, nuostabaus vaidintojo ir nepalyginamo kūrybinio operos tipu kūrėjo neteko rusų tauta ir visas pasaulis.

Ramiai ilsėkis didis dainiau, sudainavęs pasauliui ilgą, gražią, nuostabią ir pasakišką dainą!

P. Jurgėla

Teodoras Šaliapinas

VIENYBĖ
Established 1886
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėnesiui	$0.75

Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su autoriaus pavarde ir adresu.
Nesunaudoti rankraščiai nesaugojami
Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smitrus — Vedėjas.
J. Tysliava — Redaktorius.

KAIP VYTAUTAS DIDYSIS NORĖJO VAINIKUOTIS IR KAIP LENKAI TAM JO SUMANYMUI KENKĖ

Dr. D. Alseikos studija

Vėliau mėginęs įsteigti bažnytinę uniją, prispirti pravoslavus klausyti popiežiaus valdžios, vieną pravoslavų vyskupą Camblaką jis prikalbėjęs prie unijos, tas pasižadėjęs klausyti popiežiaus (visuotiname bažnytiniame susirinkime Konstancijoj), bet sugrįžęs Lietuvon nieko nepadaręs, greit pasimiręs, bažnytinė unija visai nepavykusi. Taip pat nepavykęs Vytautui jo sumanymas vykdyti uniją su vokiečių priešais čekais husitais. Tam sumanymui labai pasipriešinęs popiežius Martynas V, graseęs iškeikti Vytautą, o imperatorius Zigmantas prikalbėjęs kryžiuočius pulti lietuvius ir lenkus, kad tokiu būdu prispyrus Vytautą išvesti savo kariuomenę iš Čekų.

Tiktai 1425 metais Vytautas pradėjęs varyti palankesnę vokiečiams politiką. To krypsnio priežastis buvusi tokia: Jogaila eidamas 70 metus amžiaus vis dar neturėjęs sūnaus. Vytautas tikėjęsis ilgiau gyventi ir po Jogailos mirties tapti Lietuvos ir Lenkijos karalium. Tačiau visai netikėtai Jogaila susilaukė sūnaus iš savo ketvirtos žmonos Sofijos Alšanskos, kurią jam išpiršęs pats Vytautas. Buvo pavojus, kad po Jogailos mirties Lietuvai viešpataus Jogailos dinastija ir visai prijungs ją Lenkijai. Gimus dar ir antram Jogailos sūnui Vytautas paleidęs gandą, kad visai nę karalius esąs tų vaikų tėvas. Jogaila buvęs labai susirūpinęs; savo žmonos ištikimybei išaiškinti sušaukęs net seimą Gardelyje, kur visi Lenkijos vyskupai ir didikai ilgai nagrinėję karalienės nekaltybės klausimą, bet galų gale pripažinę Jogailai gimdytojo teises. Vytauto įtemptais su Jogaila santykiais pasinaudojęs imperatorius Zigmantas, jis nutaręs išardyti judviejų vienybę, pradėjęs vėl prikalbinėti Vytautą vainikuotis, pataręs jam tuo tikslu sušaukti valdovų ir didikų suvažiavimą į Lucką. Gana plačiai Schloecer'is aprašo visą vainikavimo istoriją, ji pilnai atitinka aukščiau paduotai, tiktai pabaigoj storikas kartoja Dlugosz'o žinią, kad Vytautas prieš mirtį prašęs, maldavęs Jogailos leisti jam užsidėti ant galvos vainiką, nes jam esą gėda nejvykdyti savo sumanymo, apie kurį žino visas pasaulis, "jei aš pasveiksiu,—sakęs Vytautas—aš jums savo karalystę grąžinsiu". Jogaila atsakęs, kad jis be savo patarėjų sutikimo leisti negalįs, vyskupas gi Olesnicki's pasakęs ilgą kalbą, kurioj karštai įrodinėjęs vainikavimo kenksmingumą Lietuvai ir Lenkijai.

Schloecer'is pripažįsta, kad Vytautas labai daug nuveikęs krikščionybės ir kultūros platinime, toj srityj jis labai daug naudojęsis vokiečiais, jie ypač daug turėję įtakos prekybos ir pramonės išsivystymui Lietuvoje.

XIX amžiaus pradžios vokiečių istorikų nemažai rašė apie Vytautą August von Kotcebue. Jo nuomonė apie Vytauto politiką yra beveik tokia pat, kaip ir Schloecer'io. Kotcebue irgi tvirtina, jog Vytautas norėjęs tapti Lenkijos karalium, apie Lietuvos karališką vainiką pradėjęs manyti tiktai gimus Jogailos sūnui. Apie Vytauto asmenį rašo taip pat, kad jis buvęs žiaurus, bet stiprus ir galingas, garbingai vaidinęs svarbiausią rolę visoj šiaurinėj Europoje.

Kitas vokiečių istorikas Voigt'as taip pat vadina Vytautą didžiausiu ir įžymiausiu XV amžiaus šiaurinės Europos valdovu. Rašydamas apie neįvykusį vainikavimą Voigt'as lyg ir rūpinasi įrodyti, kad Vytautas buvo nusistatęs užmegsti artimus ryšius su Zigmantu ir kryžiuočiais. Tatai liudijąs Vytauto laiškas, rašytas Vilniuje po neįvykusių iškilmių svečių išsiskirstymo. Tame laiške pasiųstame imperatoriui Zigmantui, tarpininkaujant kryžiuočių magistrui Russdorf'ui, Vytautas pareiškęs, kad jis niekuomet nedarysiąs jokios sutarties su lenkų karalium, pirmiau apie tai nepasitaręs su imperatorium ir kryžiuočių ordenu; nuo Lietuvos karaliaus vainiko jis niekuomet neatsisakysiąs; prašo tik Zigmanto siųsti vainiką slaptai, be ginkluotos apsaugos, kad nedavus lenkams progos jėga priešintis vainikavimui; jis manąs sušaukti savo pavaldinius, išdėstyt jiems savo sumanymus ir norus, kad vėl nesusilaukus tokios negarbės ir gėdos, kai dabar kad jam atsitikę. Po to laiško išsiuntimo atėjusi žinia, kad Zigmantas jau pasiuntęs vainiką su ginkluota sargyba; Vytautas, norėdamas išvengti ginkluoto susirėmimo vėl rašęs Zigmantui (tai buvo paskutinis Vytauto laiškas) prašydamas to nedaryti, nes jis tikisi gausiąs Jogailos sutikimą savo vainikavimui. Netrukus po to Vytautas miręs.

(Bus daugiau)

MONTREALO DIENOS

MARIJA AUKŠTAITĖ

MONTREALO LIETUVIŲ ŽINIOS

DIEVO UŽMIRŠTIEJI

Tiek jų daug, ir tiek maža žymės. Bet pavasario saulei užkaitus, atkiuto ir šie sutvėrimai. Šiandie Montrealo gatve eidamas sutiksi ir vargšą Dievo užmirštąjį, lindynę ar svetimą malkinę palikusį, arba iš flophauzės išsliaužusį. Retkarčiais jų pasipila kaip skruzdėlių saulėj pašliužinėti. Bene jie kitokie sutvėrimai? Ir jie žmonės. Tik jau nualinti vargų, nudėvėti gyvenimo. Kad būtų vaizdžiau apie juos kalbant—imsime nuo galvos, kaip šeimininkė silkę. Sako, jei Taip ir Dievo už-ut(Dimfwtae didžgalvė, tai bus neskani. Taip ir su Dievo užmirštaisiais—jie beveik visi didžgalviai nuo atšiurų plaukų užsiveldymo, nuo barzdų rugienos aukštumo. O tai išlepusioms panytėms ir damoms tikra pabaisa. Užtat Dievo užmirštieji ir vengia, kaip jie sako, "mergų". Jie renkasi daugiausia į vieną Montrealo parką, suneša savo pypkes dūmų demonstravimui ir čiulba kaip špokai aptūpę spinduliuotus suolus, akis įbedę į dygstančias žoles.

Dievo užmirštojo galva nė kiek nesiskiria nuo išprususio filosofo. Dievo užmirštasis viską išfilosofavęs. Jis nuodėme neapsiriboja. Jo laki vaizduotė visur apibėga, apgvildena. Ypač trisdešimtųjų metų slenksty išvadžioja neramią sielą po visus žemės pabūklus. Jie svarsto ir pomirtinį amžinumą: kad gyventų amžiams ir dar kiauras vyžas valkioti, tai geriau, kad nebūtų amžinumo. Bet, jei žemės vyžas numetus, o pūkų debesiais klajoti, ir dar niekad nenorėt valgyti, tai tikrai masina barškinti alkanus kaulus Montrealo pakampiais.

Eina gatve Dievo užmirštasis, kiek jam palankumo! Štai, išsipudrinus, blyno didumo rožę užsitepus, dama tysia retežiu buldogą—užleidžia taką pabrizgusių kelnių savininkui. Pro kiaurus jo batus žliuksi pavasario vandenėlis, čiurlendamas padų žiotimis, o mirkstantis kojų kūnas skleidžia "puikų aromatą". Ir ponia neišlaiko šunies. Tas prisivydamas bučiuoja keleivio kojas, seka ir uosto orą, pagerbia Dievo užmirštojo kelią per kelias varsnas.

—Ar aš savęs nemoku taip įvertinti?—mąsto savotiškas filosofas. —Žmogus, kas žmogus. Bet jei dar šuo pribėgo, tai kas tokio turi manyje būti. Šunes gi turi geriausią instinkta atskirti geram nuo blogo. Kodėl gi jis kitų žmonių neseka?... Ponios turi juos ant retežių laikyti, o paskui vargšą šunelis pats bėga.

—Gal ir neužmiršo Dievas? Juk žemė auksą visiems savo sparnuose suvyščius. Tik mat reik iškasti, išsinešti, o tu čia žmogus niekur iš tų pasaulio svarstyklių neišsisuksi. Draugas Maikis grįžęs iš aukso kasyklų sakė: "Nors ir į visus galus prisikiši aukso, bet prieš iškeliant tave iš požemio, pastatys ant svarstyklių, ir nei aguonos grūdo neišsineši. Ak, jei būtu Adomas nenusidėjęs... O tai Jievos kaltė. Bet kur tu nesutirpsi nuo tokių akių, kaip štai nuo šios, kuri stirnos žingsniu nustrikseno. Ogi Jieva buvo tik viena! Kad aš taip būčiau Adomas... O ši stirna Jieva... O visas Montrealas kad būtu rojus! Ir, kad mes būtume tik vieni...

Mąsto ir gruzdena, kaip ožka žolę, Gregvalis uždantėj tabaką, ir kam viskas keista, nesuprantama visa pasaulio sistema. —Kam čia dabar muštis žmonėms dėl žemės, dėl sienų, juk Dievas neišrėžė sienų ir nepasakė čia Baltraus, čia Stepo. Tai tur būt tik žmonės kaip vaikai žaisdami užsismaigė šipuliais, apsižymėjo, užsismaigstė, čia mat jau pėda tavo, o čia jau mano.

Gruzda tabakas Gregvalio uždantėj, ir tas nesavas. Gerai, kad Skroblienė nuvogė nuo savo vyro ir pasuko visą svarą.

—Bet, bene Skroblienė priklauso Skroblui? Tai išmislas. Pasisavinimas... — nukrypsta Gregvalio akys iš apžėlusio plaukais veido (kaip "La Šapel" miško) į paukščių būrį, ir jis ieško mintimis laisvės žmogui sparnuočių striksėjimuose. Čia žibalinė spalva varnėnas (špokas), radęs slieką, čirpia visu snapu, sparnais mosuoja, trypinėja ir šaukia iš padangių kažin ar pažįstamą bičiulį. Gregvalis neranda panašaus geraširdžio bičiulio išskiriant Skroblienę. Tai kas, kad jos vyras visuomet akmenį nešioja kišenėj... "Jis nevidonas Lucfukę ir už plaukų dažnai pavadžioja, juk ir paukščiai susipeša. Ana, raudonkojis padaras visai žvirblį priniurkė... Tai kova ,paprasta žemės kova... Jeigu didikai nepasidalina žemėmis, tai mes nors dėl bobu pasipešam. Ana, mano Marcelę Pūstažandis ir išsiviliojo... —čia Gregvalis susimąsto ir užkeikęs šniurkščia...

— Užmiršo, užmiršo Dievas... —jis burbuliuoja vienas sau, skuba į Viktorijos aikštę, įsisuka į lopuotų, pusbasių būrį, ir pranyksta jo gėla ir svajonės .Čia klegesys, keiksmas ir šypsena. Čia barzdomis apžėlusių būtybių centras. Čia susimaišo visokia tauta, visokia rasė: prancūzų, anglų, lietuvių, lenkų, ukrainų, rusų ir kitokių. Iš čia visuomet prancūzas palydės gražuolės kojas. Anglas šaltai susikaupęs spaudys centą ir galvos apie rytojų. Lietuvis vis braškys Star'a ir ieškos, kur yra minima "Little Lithuania". Lenkas saugos progą įlįsti į svetimą kišenę. Ukrainas šypsosis, keiks ir iš apmaudo krims česnaką. Rusas niūniuos "Ei uchniem" ir mąstys apie gražią čigonę. O bendrą kalbą jie visi supynę, kalbės, kad greit bus karas ar revoliucija.

Vakarui nugulus, jie ilgai dar žiopsos į šviesas... Alkanomis lūpomis matuoja kepyklų langus, ir po vieną, po kelis, išsliaužioja savais keliais. Bet artėjant nakties dvylikai, jie visi traukia į "flophouzes". "Flophouzių" yra Montrealy devynios. Jų viena populiariausia prie Bosko rinkos. Tai dviejų aukštų namas be lovų, be patalu. Čia susirenka Dievo užmirštieji, dažniausiai dinatūrtu apsvaigę. Jie, iškrapštę "garbičkenus", prisineša visokių popierių, pasimeta ant grindų, suvirsta eilėmis ir už 15 centų praleidžia naktį. Šiokių tokių pusryčių jie traukia švento Huberto gatve į pilkųjų sesrų vienuolyną, pietus valgo Berri'o gatvėj "Public Assistant" name, o kai kuris paklajoja ir po salaveišių centrus.

Jei Dievo užmirštąjam nusibodo ilga barzda, plaukai, jis bėga į švento Lauryno gatvę, kur vienos kirpyklos mokiniai turi garbės pradėti savo darbą Dievo užmirštųjų barzdose.

Jei Dievo užmirštajam nuvadinamas. O šiandien kai kurie turtuoliai karpo iš laikraščių savižudžių žinias, aimanuodami, kad jau nusibodo gyvenimas. Gyvenimas, koks jis yra brangus gyvenimas. Gyvenimas pavasariais saulėtas, gyvenimas viltimi moja, gyvenimas meile smuikuoja, gyvenimas raktas į džiaugsmą, žingsnis į tikslą. Tad, sprogstant žaluočiams, atsidarant tulpėms, klojantis patakėms žaliais aksomais, budinkime savyje drąsą ir norą gyventi, dirbti, džiaugtis ir mylėti.

Visokiais kelionių ir dokumentų reikalais kreipkitės į Venybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

BOLŠEVIKAI SUVILIOJO LIETUVAITĘ

Prieš kelis mėnesius mirė vienos lietuvių šeimos motina, palikusi vyrą ir dukteris Juliją ir Kastutę. Julija visada stengdavosi sergančiai motinai pagelbėti, ištisas valandas prie lovos išsėdėdavo, kad tik galėtų jos ligą palengvinti ar pralinksminti raukšlėtą veidą. Per laidotuves visi namiškai verkė, o labiausiai Julija. Nežinia, ar ji iš gailesčio ar iš džiaugsmo verkė.

Per laidotuves ji apsirengė gedulo rūbais. Bet, vos palaidojus motiną, ji apsivilko komunistiškais rūbais ir, žiūriu, jau dainuoja scenoje su bolševikais, minint Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Net nustebau, kad iš tokios gražiai išauklėtos merginos galėjo likti toks šlamštas ir susidėti su bolševikų ruja. Julyte, tik pagalvok, ką darai? Jei tavo motina matytų tave šitaip darant ir stovint po bolševikų vėliava, verktų kruvinomis ašaromis. Juk ir tu turi širdį, tai kodėl nejauti pagarbos savo motinai, tėvams ir tėvų tėvams? Nebūk akmeninė. Esi gabi, turi protą, tad nesiduok barbarizmo viliojimams. Argi nematai, kaip tų raudonukų niekas nekenčia? O tu dargi įstojai į jų eiles!

Neįsivaizduok, kad bolševikai suteikia tau didelės garbės, savo šlamštuose tavo pavardę pamini, atrodo tau draugiški. Tai tik tuščia garbė ir veidmainystė. Kas rūpinasi tokia garbe, tas negyvena savo protu. Tik silpnos valios žmonės lengvai įsitiki raudoniems veidmainiams. Tik pagalvok, kur gali atsidurti, su tokiais niekšais draugaudama. Esu tikra, kad tau, Julyte, neteks tos gar bės, kurios taip trokšti. Lįsdama į tą lindynę Fronteneco gatvėje drauge su kitais raudonukais, terši savo tėvelio, velionės mamytės ir kartu savo garbę.

Būtų malonіau matyti tave malonią ir gražiai besielgiant, taip, kaip pirma elgeisi, motinai gyvai esant. Tuomet tave vėl visi gerbtų ,kaip ir pirma. Tad imk pavyzdį iš savo draugių, bet ne iš tų raudonųjų, kurie stengiasi žmones suklaidinti, o ne taisyti.

Julyte, aš nenoriu tave mokyti ir nurodyti, kur tu turi būti ir po kokia vėliava stovėti, nes jau suaugus ir turi savo protą. Bet atsimink savo mamytę ir jos žodžius ,tau sakytus. Ji niekad nelinkėjo tau eiti su bolševikais. O jei iš tikro tu tik laukei savo motinos mirties, kad sulauktum laisvės eiti ten, kur nori, ir tik ten, kur tau mamytė draudė, tad, Julyte, būk drąsi ir rimta. Ženk lauk iš komunistų rujos ir rūpinkis savo ir savo sesutės ateitimi. Mažos tavo sesutės likimas yra tavo rankose ir tu turi ją auklėti.

Pajusk savo lietuviškos širdies kalbą ir eik jos nurodymu!

Ežerų gėlė

KAS KELIA VISUS KIVIRČIUS?

Vytauto klubas per sausio ir vasario mėnesius turėjo naujų narių gavimo vajų, kuris, kaip žinoma, buvo labai sėkmingas, nes prisirašė apie šimtą naujų narių. Bet iš to nemažo būrelio tik vienas Urbonavičius "šermonų" nutarimu buvo nepriimtas į klubą. Kadangi Urbonavičius iš amato "milkmonas", o faktiškai turįs aukštų norų būti komisaru, tai "šermonai" numatė, kad klubui greitu laiku komisaras nebus reikalingas arba čia jam "džiabo" nėra, tad ir nepriėmė.

Na, tai rodos, turėtų viskas ir baigtis ,nes du trečdaliai "šermonų" pasisakė nepriimti. Bet "pažangusis svietas" sujudo dirbti iš peties. Alkoholį pasiėmę už faktus, privatiškai įtikinėja žmonėms, kad tas škarmolas buvo neteisingai nepriimtas ir kad viso to suformavimo kaltininkai yra "bordo" direktoriai, kurie esą sklokininkai ir kad jais būtinai reikia tuojau nusikratyti. Labai keistas dalykas, kad kai kurie valdybos nariai irgi pradėjo trypti tą patį "kazoką", kurį šoka bolševikai. Būtų labai apgailėtina, jei už bonką alaus parduodami draugijos reikalai.

Gyvenimas visą laiką rodė, kad didžiausi klubo kenkėjai buvo ir yra bolševikai, kurie per visą laiką, kaip vėžys, griaužė iš visu pusių mūsų organizaciją. Tik klubiečių didelio solidarumo dėka, anų bacilai nebuvo įki šiol pavojingi.

Jei norima prikišti "bordo" direktoriams, kad jie yra sklokininkai ir tik sklokos naudai dirba, tai tikras sabotažas, tai bjaurus melas, tikras bolševikų išmislas, koks tik gali būti Rusijoj Višinskio išgalvotas ir kuris Montrealo lietuviams visai nepritiktu. Į klubo direktorius įeina tik vienas sklokos narys, betgi kas nežino, kad taip pat yra ir vienas aktas Stalino pakalikas. Tai kuriam galui mėginama visus apkrikštyti sklokininkais? Ar tik tam, kad jie nepritaria purviniems bolševikų darbams? Klubo valdyba ir visi "šermonai" turėtų kiečiau tą dalyką paimti į savo rankas, turėtų apsaugoti savo organizacijos autoritetą.

Kiekvienam klubiečiui yra svarbu klubą kaip nors palaikyti arba pastatyti vis į geresnę poziciją ir apginti nuo bet kokio politinio ergelio, nes tik tuomet bus visiems geros valios lietuviams ši įstaiga maloni ir jauki. Todėl ir direktoriai, tai suprasdami, stengiasi užkirsti politikai kelią.

Kadangi pas mus didžiausi nenuoramos yra bolševikai, tai direktoriams tenka su jais dažniausiai susidurti .Dėl jų jau gavo sklokos vardą ir agitavimą rusiška mada padaryti "čystką". Direktoriai turėtų būti patenkinti, kad negyvena Rusijoj.

Tikiu, kad klubiečiai stengsis suprasti bolševikų ir jų pakalikų taktiką ir pačius duobės kasėjus užkasti į tą pačią duobę.

Klubietis

MIRĖ

Vasario 2 d. mirė Petras Naikelis ir palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Velionis kilęs iš Lietuvos ir daug metų išgyveno Kanadoje. Ilgai dirbo alaus darykloje ir pradėjo sirgti jau prieš tris metus. Susirgo džiova. Kadangi buvo jau nebe jaunas ir neįmanoma pagydyti, tad ir neišlaikė.

Velionis paliko daug gerų draugų ir pažįstamų, nes visiems gero linkėjo ir buvo visiems draugiškas. Paliko žmoną, 4 dukteris (dvi ištekėjusias) ir 4 sūnus. Vienas sūnus nėt iš Jungtinių Valstybių atvyko atiduoti paskutinę pagarbą savo tėveliui.

Laidotuvėms patarnavo vietos klebonas kun. Bobinas. Žmonių buvo pilna bažnyčia, nes velionis, rodos, priklausė prie dviejų pašalpinių draugijų.

Ežerų Gėlė

NAUJA ŠVARI VIETA
Restauarant, Bar& Grill
411 GRAND STREET,
Brooklyn. N. Y.
Sav. *Vincas Vyšniauskas*
Visokių vietinių ir importuotų gėrimų
Degtinė—Vynas—Alus
Visoki Užkandžiai

BOLŠEVIKŲ TIKSLAI PO KAUKE

DLK Vytauto Klubui pradėjus geriau gyvuoti, komunistai ir čia pradėjo s kti savo lizdą. ir čia pradėjo sukti savo lizdą. apsisaugoti nuo bolševikų, tai netrukus pasijus jų spąstuose. Jau ir dabar daugelis narių pasitraukė iš klubo vien tik dėl to, kad pradėta įsileisti per daug komunistų, kurie ėmė čia savo politiką vykdyti. Kadangi Vytauto Klubas nėra politinė organizacija, o tik ekonominis kolektyvas, tad ir bolševikų politiniam režimui čia neturėtų būti vietos. O dabar, kai tik Vytauto klube rengiamas koks tautinis minėjimas arvakaras, ar paprastas susirinkimas, tai beveik niekad neapsieinama be bolševikų rezoliucijų, be jų išsišokimų.

Pavyzdžiui, Vytauto Klubo susirinkime vasario 6 d., apsvarsčius draugijos reikalus, bolševikai nepamiršo iškelti klausimą apie aukas Ispanijai. Tam sumanymui pritardami, pirmininkas su sekretorium siūlė paaukoti keletą dolerių iš Vytauto Klubo iždo. Žinoma, visi Maskvai parsidavę tam mielai pritarė. Bet visi tautiškai susipratę nariai tam siūlymui griežtai pasipriešino, pareikšdami, kad **mes turime pavergtus brolius lietuvius Vilniaus krašte ir turime juos šelpti, o ne lįsti į Ispaniją, kuri mums visai svetima, ne mūsų reikalas.** Tokis klubo narių protestas bolševikėlių šului buvo kaip vinis į kaktą, nes aiškiai pasirodė, kad ne visi lietuviai yra bolševizmo apakinti ir yra nemaža sveikai lietuviškai protaujančių žmonių.

Jei nepažintmu vilko avies kailyje, tai be svyravimo būtų galima patikėti bolševikų šūkiams ir jų užmaskuotiems darbams. Juk iš tikro kas gi galėtų įtarti blogą žmogų esant tą, kuris rūpinasi demokratybės atsteigimu, kovoja prieš fašizmą ir karą, šelpia Ispanijos našlaičius ir t.t.? Deja, tokia kauke prisidengę, mūsų bolševikai vykdo bjaurius veidmainio Tartiufo ir kvailo "ricieriaus" Don Kichoto darbus.

Jeigu jau mūsų bolševikėliai dedasi tokiais dideliais žmonijos geradariais, tai kodėl į šiuos užsimojimus, dėl kurių dabar sakosi kovoja, prieš keletą metų spjaudė ir nuoširdiems lietuviams visaip kliudė? Ką tai reiškia, aš manau, nesunku suprasti. Jeigu jie dabar pradėjo "ginti" tai, ką pirma smerkė, tai čia aiškiausia tiesa, kad tie visi reikalai jiems nei pirma, nei dabar nerūpėjo ir nerūpi. Tai tik jų priedanga savo šlykštiems darbams.

Jie reklamuoja, kad šelpia ispanus ne tik pinigėliais, bet net ir gyvomis aukomis remia raudonąją ispanų armiją. Tas ne gailestingumo dėliai daroma. Į našlaičių rankas vargu bepatenka koks centas. **Ne našlaičiai jiems rūpi, bet kruvinojo "rojaus" platinimas pasaulyje,** kąip Rusijoje padaryta. Pagaliau, jei tos lietuvių aukos ir siunčiamos Ispanijos našlaičiams, tai tas lietuviams garbės nedaro, nes pirma **reikia aptvarstyti savo tautos** žaizdos ir tik po to ieškoti svetimųjų. Gėda tiems lietuviams, kurie su savo auka skuba pagelbėti Ispanijos raudoniesiems ir nemato bei neužjaučia verguvės pančiuose surakintų savo brolių vilniečių, kurie nežmoniškai lenkų terorizuojami, į didžiausią moralinį ir medžiaginį skurdą įstumti, sunkiasią Golgotą kenčia. O kiek jų kalėjimuose pūdoma už lietuvišką veiklą, raštą ir net už kultūrinius darbus!

Bolševikai daug vargsta, savo plunksnas keisdami, kad tik savo šūkius pritaikytų prie aktualių visuomeninių problemų. Tačiau protingiems Montrealo lietuviams tuo būdu galvų neapsuks! Sąmoningi lietuviai moka atskirti, kas aukojasi savo Tėvynės labui ir kas, svetimai valstybei pasidavęs, vykdo judošišką darbą. **Sveiko proto lietuviai dar nepamiršo Maskvos bizūnų ir "kacapiškos kultūros",** nes kelis šimtus metų vilko verguvės jungą, kol pagaliau savo jėgomis nusikratė tuo "rojum". Bet mūsų tautos išgamos bolševikai, gražiais obalsiais prisidengę, vėl nori sugrąžinti tą verguvę.

Aš nepavydžiu rojaus nė vienam, o ypač tiems, kurie demoralizuoja žmones, atsidavusius lietuvybei ir dirbančius tautinį kultūrinį darbą. **O "žemiškojo rojaus" trokštantiems patariu ir vykti ten, kur manoma jis rasti** ir kur gal ir jiems patiems neilgai saulės spinduliai šviestų, kaip ir daugeliui kitų, tuo "rojum" nusivylusių. O mums, kuklesniems pasaulio gyventojams, bus labai gera gyventi ir paprastoje žemėje, kuri, be abejojimo, liktų tuomet daug švaresnė.

Montrealo lietuvis

PAŽINKIME KANADĄ

Sovietai priartėjo

1937 metai kanadiečiams suteikė galvojimo, nes parodė (keista sakyti) Sovietų Rusiją tiek artimu kaimynu, kiek, sakysime, Amerika. Tai atliko du Sovietų lakūnų skridimai į Ameriką.

Birželio 20 d., prisiminkime, trys rusų lakūnai iš Maskvos per 36 valandas atskrido 5,300 mylių ir nusileido ties Portlandu, Oregono valstybėje. Trims savaitėms praslinkus, kiti trys rusai per 62 valandas perskrido 6,260 mylių iš Maskvos į San Jacinto, Kalifornijoje. Dar niekas tiek toli vienu skridimu nėra oru atskridęs. Abiem atvejais, lakūnai skrido šiaurės ašigalio kraštais ir Kanada.

Šie skridimai Kanados žmonėms parodė, kad jie atsidūrė viduryje tarp dviejų gyventojais ir turtu gausių žemės plotų. Vienoje pusėje Europa, kitoje pusėje Amerika. Europos pusėje Sovietai ir jų 170 milijonų gyventojų, bandančių išnaudoti savo nesuskaitytus gamtos turtus. O čia Amerika ir jos 130 milijonų gyventojų, gabių, energingų, išradingų ir galingų. Oro kelias per šiaurės ašigalio kraštus tiek susisiekimą sutrumpina, kad stebėtis reikia. Kanadietis tuo keliu Kinijos Shanchajų gali pasiekti per 40 valandų, Maskvą per 30 valandų, Kauną per 33 valandas. Rusų lakūnai parodė, kad tinkamu pasiruošimu ir tam tikrais lėktuvais (jie skrido vieno motoro mašinomis) tiek pat lengva šiaurės kraštu skristi, kaip kitur. Oro keliai jau seniai vieną žemyną jungia su kitu. Olandai turi oro liniją į Aziją, anglai į Indiją, Australiją ir Afriką, prancūzai ir vokiečiai į Pietų Ameriką, amerikonai į Pietų Ameriką ir Kiniją.

Šiaurinės oro linijos įkūrimas pridėtų dar vieną žmonijai brangų susisiekimo kelią. To kelio vidury būdama Kanada vaidina nemažą vaidmenį. Ir jauniems kanadiečiams lietuviams, kurių tėvai įstengia mokslan leisti, būtų naudinga pagalvoti išeiti su aviacija susijusius mokslus.

V.

DAR VIENAS BŪDAS ATSIJAUNINTI

Daily Telegraph praneša, kad 77 metų amžiaus indas Malavaija, seniau buvęs indų nacionalinio kongreso pirmininku, Kalkuttoje baigė atsijaunimo kursą, trukusį 6 savaites. Atsijauninimas ėjęs prižiūrint kažkokiam jogui, kuris turįs 173 metus amžiaus.

Visą atsijauninimo kursą Malavaija išsėdėjęs specialiai tam reikalui pastatytoje kameroje ant Gango kranto. Į tą kamerą neįsiskverbęs nė vienas saulės spindulys. Malavaija buvęs maitinamas tik pienu ir kažkokiu jogo pagaminta žolių sunka. Dabar Malavaija penkioms dienoms perkeltas į kitą kambarį, palaipsniui priprasti prie saulės šviesos.

To jauninimosi pasėkoje Malavajai grįžusi sveikata, visos raukšlės, kurių buvę labai gausiai, nuo veido išnyko. Malavaija gali vėl tiesiai vaikščioti, žili galvos plaukai pajuodę ir išdygę 4 nauji dantys. Be to, pasitaisęs Malavaijos regėjimas, jis vėl rašo ir skaito be akinių.

BROOKLYN LABOR LYCEUM
SALĖ IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.
Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.
Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražus kambariai
Telefonas STagg 2-3842

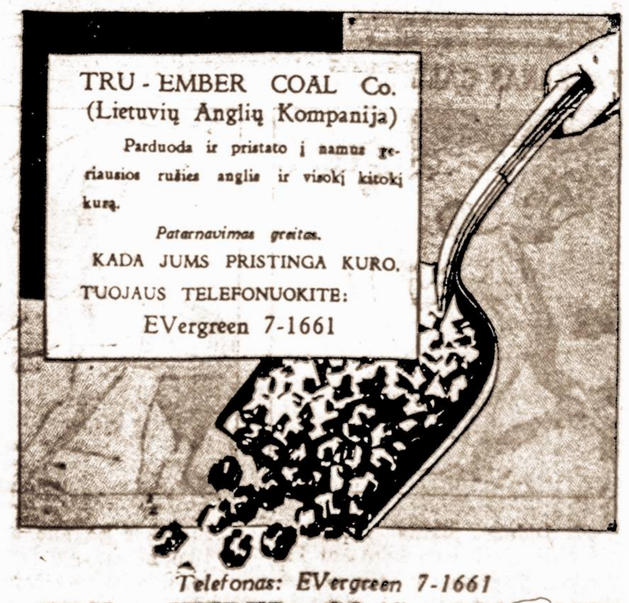

Telefonas: EVergreen 7-1661
TRU - EMBER COAL COMPANY
(LIETUVIŲ ANGLIŲ KOMPANIJA)
485 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

KAIP BEDARBIS NEW YORKO VALSTYBĖJE GALI GAUTI PAŠALPĄ

Nedarbo apdrauda, kuri Europos valstybėse jau seniai įvesta, pirmą kartą Amerikos istorijoje įvesta Jungtinėse Valstybėse. Nedarbo pašalpos įstatymas dabar įvestas 22 valstybėse ir District of Columbia, jų skaičiuje ir New Yorko valstybėje. Tikimasi, kad ateinančiais metais šis įstatymas bus įvestas visose Amerikoje valstybėse.

Kaip bedarbis gal ištą pašalpą gauti. Nors nedarbo pašalpos įstatymas laikomas federaliniu, bet jis faktinai yra valstybės įstatymas ir pati valstybė jį reguliuoja pagal savo reikalavimus ir galimumą. Federalinė valdžia visokiais būdais koperuoja valsybių valdžioms tą įstatymą pravesti ir vykdyti.

Bedarbis privalo įsiregistruoti toje įstaigoje, kuriai pavesta toje valstybėje bedarbių pašalpos reikalais rūpintis. Jeigu jis yra kvalifikuotas gauti nedarbo pašalpą, tai jis kiekvieną savaitę gauna iš State Insurance Fund priklausančiai jam sumai čekį.

Pažiūrėkime, kaip šis įstatymas viekia New Yorko valstybėje, kur yra apie trys milijonai darbininkų kvalifikuotų gauti nedarbo pašalpą. New Yorko valstybės nedarbo apdraudos įstatymas paliečia visus darbdavius, kurie samdo keturis ar daugiau darbininkų. 1936 metais tie darbdaviai turėjo įmokėti į nedarbo fondą vieną nuošimtį nuo visų darbininkų algų. 1937 metais jie turėjo įmokėti 2% nuo išmokėtų algų, o pradedant 1938 metų sausio 1 d. ir toliau, įmokėti po 3% nuo visų darbininkų algų, išmokėtų per visus metus. Jokių paliuosavimų nuo tų mokesčių nėra.

Jeigu darbininkas 1938 metais nori gauti nedarbo pašalpą ,tai jis turėjo kada nors dirbti 1937 metais ir per tą laiką turėjo uždirbti nemažiau kaip 18 kartų reikalaujamos savatiinės pašalpos. Pašalpa negali būti didesnė, kaip $25 savaitėje. Jeigu darbininkas 1937 metais uždirbo po $25 savaitėje, tai jis kvalifikuotas gauti $12,50 savaitėje pašalpos, bet jis 1937 metais turėjo dirbti nemažiau devynių savaičių ir per tą laiką uždirbti nemažiau, kaip $225. Jeigu jis tą laiką uždirbo tokią sumą tai yra kvalifikuotas gauti nedarbo pašalpą po $12.50 savaitėje..

Pačiam darbininkui nereikia daryti jokių skaičiavimų, tą viską privalo atlikti New York State Employment Servicė, kuriam pavesti rūpintis šiuo įstatymu. Kiekvienas dirbantis darbininkas privalo pirmiausia įsiregistruoti į State Employment Service. Netekus darbo, reikia neatidėliojant tai įstaigai pranešti, jeigu jis netekęs darbo nori tuojau gauti pašalpos. Tam tikslui yra atspausdintos specialės blankos ir jas galima gauti savo darbdavių.

Po sausio 31 d. (1938 metų) bedarbiai turi asmeniškai ateiti į artimiausią Darbo Įstaigą. Kiekvienas aplinkantas privalo turėti su savim Socialės apsaugos sąskaitos numerį. Tik tris savaites po aplikacijos išpildymo, bedarbiui bus pradėta mokėti pašalpa, žinoma, jeigu State Employment Service ras jį kvalifikuotu.

New Yorko valstybėje, taip pat ir kitose valstybėse, bedarbiui bus išmokėta nedaugiau kaip 16 savaitinių pašalpos mokesčių per metus.

Be New Yorko valstybės, šios valstybės netrukus pradės mokėti nedarbo pašalpą: Alabama, Arizona, California, Connecticut, Louisiana, Maine, Maryland, Massachustts, Minnesota, New Hampshire, North Carolina, Oregon, Pennsylvania, Rhode Island, Tennessee, Utah, Vermont, Virginia ir West Virginia.

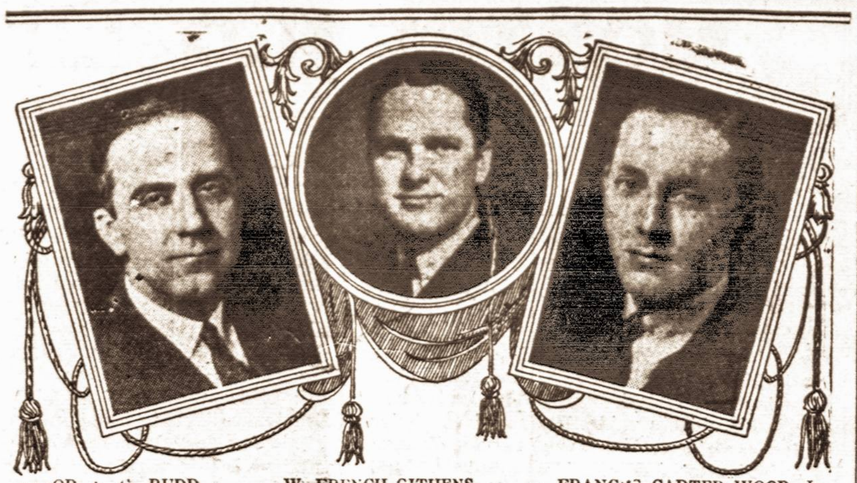

MAJOR A. G. RUDD, General Manager — W. FRENCH GITHENS, President — FRANCIS CARTER WOOD, Jr., Treasurer

The News Reel Theat re, Inc., kuri įsikūrė prie Embassy teatro 1929 metais, dabar taip išsivystė, kad vienas po kito steigia naujus pasaulinės kronikos teatrus. Iki šiol tokių teatrų jau yra šie : Broadway ir 42nd St., New Yorke, Broad ir Market St., Newarke, N. J., Fordham Rd. ir Grand Concourse, Bronx, N. Y. ir šių metų rudenį steigiamas kitas ant 72 nd St. ir Broadway, N. Y.

Iš to matyti, kad pasaulinės kronikos paveikslais visuomenė labai susidomėjusi, ypač dabar, kai pasaulliniai įvykiai vienas po kitam jaudina visuomenę. Aukščiau talpinamas paveiksle yra The News Reel Theatre korporacijos viršininkai, kuriems pavyko iki dabartinio laipsnio išvystyti tų teatrų pasisekimą ir sudominti visuomenę.

Oro pašto savaitė

Nuo gegužės 15 d. iki gegužės 21 d. Amerikoje skelbiama oro pašto savaitė. Tą savaitę visi žmonės raginami siųsti laiškus oro paštu.

Ši savaitė skelbiama tikslu padidinti oro pašto apyvartą ir pripratinti žmones daugiau naudotis oro paštu.

Jaunavedžiai turės patikrinti sveikatą

Gubernatorius Lehman šiomis dienomis pasirašė naują įstatymą, kuriuo New Yorko valstybėje, visiems norintiems vesti, įvedama sveikatos patikrinimas prieš vedybas. Be specialaus gydytojo paliūdymo nebus išduodami leidimai apsivesti. Įstatymas įeina į galią nuo liepos 1 d.

Biznieriai, kai jums reikės ateinantiems metams kalendorių, praneškite Vienybei. Turime didelį pasirinkimą kalendorių su gražiausiais paveikslais.

AUKOS LIETUVOS GYNIMO FONDUI

Masiniame lietuvių mitinge įvykusiame kovo 20 d. Cooper Square salėje, New Yorke

Lietuvos Ginklų Fondui aukojo M. Lesinas, C. Cerka, M. Norkunas, V. Zalenius, M. Skruodenis, T. Sušinskas, K. Vilnikis, K. Pajaujis, Vosickienė, Miskevichus Petkevičius, Bunkaitis, P. Milinkas, Pelšiunas, J. Drušukas, Paulauskienė, Meželienė, J. Uzuki, A. Matulionis, Janavičienė, G. Maseviskis, Mrs. Lapė, Martinaitienė, J. Kryžanauskas, Milutis, C. Jankauskas, A. Dolabo, F. Gedvilas, A. Račkus, Ig. Levonas, A. Kuzmickas, J. Zabulionis, W. Tolutis, M. Narvidas, Mėšlis, A. Gudelis, P. Žiedelis, M. Zuzickis, Amisiejus, Twortelius.

Mažiau dolerio davusiųjų pavardės nebuvo užrašytos. Taipgi ir doleri ar daugiau aukavusių pavardės kai kurių buvo neįskaitomos visai arba nevisai tiksliai rinkėjų užrašytos. Todėl, jei kas norite savo pavardes atitaisyti ar pranešti, kurių rinkėjai neužrašė, komitetas prašo apie tai pranešti sekretoriui J. B. Laučkai 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tą pačią dieną, po susirinkimo, komitetui pridavė $20.75 J. Valaitis, kuris tą sumą surinkęs privačiame parengime Lietuvos Ginklų Fondui.

Šia proga norime painformuoti, kad likusioji suma $1,001.61 kartu su Moterų Vienybės priduotą $100 auka, pasiųsta telegrama Lietuvos Ginklų Fondui Kaune.

Skaitykit Vienybę

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkėlė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Aidone
For Almost Immediate Relief of Colds, Headaches, Neuralgia and Muscular Pains
NOVOGEN LABORATORIES Brooklyn, New York

Jeigu Jums skauda galvą naudokite AIDONE
Jeigu nušalot, naudokite AIDONE
Jeigu kenčiat nuo neuralgijos ir muskulų gėlimų, naudokite AIDONE
Jeigu turite karštį, naudokite AIDONE

AIDONE galite gauti FRANK A. URBONO ir kitose vaistinėse

FRANK A. URBONO VAISTINĖS
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. — Tel. Evergreen 4-8213
61-02 Grand Avenue, Maspeth, L. I. — Tel. Havemeyer 8-2977

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžese iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY
A. Šrupskis, savininkas — Tel. Evergreen 8-7027
PIRMOS RUSIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.
Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PAŠTU IR EKSPRESU

Central Brooklyno Lietuviai Biznieriai

L. ALEKSIEJUS
Restauranas su Gėrimais
33 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUm. 6-9108

T. Kulber
Restauranas ir Gėrimai
85 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

V. KRAUČUNAS
BAR and GRILL
Restaurant
50 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

K. BAGDONAS
Drabužių Krautuvė
53 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

M. SIRUTIS
LUNCH ROOM
48 Gold Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: CUmberland 6-8629

D. RAŠKEVIČIUS
Meat Market and Groceries
38 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

FRANK BLOCK
Dealer in choice
BEEF, PORK and LAMB
59 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

J. BAKANAUSKAS
Restaurant
BAR and GRILL
55 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel.: MAin 4-8746

VELYKŲ ŠVENTĖMS

Iš visų metinių švenčių, Velykos yra linksmiausia šventė Lietuviai rengdami Velykų stalą naudoja degtinę ir vyną. Lietuviškas Monopolis yra prisirengęs jums visiems patarnauti. Geriausios degtinės, vynų importuotų ir Californijos, taipgi Lietuvos Valstybinė.

Wilson $2.21 kv. Martell 4/5 kv. $3.99
Canadian Club $4.05 kv. Hunter $2.50 kv.
Tūkstančiai įvairių degtinių. Pasirinkimas didelis.
Two Naturals Kentucky degtinė 90 proof $1.47 kvortai
Vyno galionas nuo 98c. iki $2.25
Importuoti vynai: Sauterne, Burgundy ir Šampanas.
Toliau gyvenanti ir neturėdami progos į krautuvę atsilankyti, užsisakyti galima telefonu

REPUBLIC LIQUOR STORE
(LIETUVIŠKAS MONOPOLIS)
415-17 KEAP STREET, BROOKLYN, N Y.
Telefonas EVergreen 7-2089

DAIKTŲ VEŽĖJAS
GARAŽAS
P. MALICKI
MOVING SERVICE
Phone EVergreen 4-9578
115 So. 2nd St. Brooklyn, N. Y.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 — *Koplyčia Laidotuvėms*

A. RADZEVIČIUS IR SŪNUS
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
TEL. STAGG 2-4489

A. VALANTIEJUS
54-41—72nd St., Maspeth. L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC — Tel. NEwton 9-4464

BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 — *Koplyčia Laidotuvėms*

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS GALINGASIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

42. Didelis, piktas leopardas tylėdamas iš tolo šoko ant Tarzano. Tarzanas ne tik nepasitraukė, bet stipriai atsistojo. Jis mikliai siūbavo sunkų storą pagalį, nenuleisdamas akių nuo leopardo, stovėdamas vietoje ir laukė, kuomet įsibėgėjęs leopardas bus prie jo.

Smarkus pagalio smūgis pasitiko atšokančio leopardo kaktą, nuo ko susidūrimo jėga pasididino. Kietas pagalys pataikė tiesiog į leopardo plačią kaktą pirmiau, negu jo baisūs nagai ir iltys galėjo pasiekti savo auką. Tarzanas nepavėlavo nei pusės momento.

Pasigirdo sudužusio pagalio ir sutrupinto kaktos kaulo trukėjimas ir sunkaus žvėrio dunkstelėjimas į žemę. Paskui viskas nutilo. Lordas žiūrėjo pastyręs iš nustebimo. Kitame lange stovėdamas Vura ir gi pastyro iš baimės ir iš piktumo. Jis skubiai galvojo apie kitus spąstus.

Dabar Tarzanas tyliai slinko prie lango, kur buvo Vuros kambarys. Vura tuoj išnyko kambario tamsumoje. Šis žmogžudis prisirengė ne tik apsigint bet ir sunaikinti savo naują priešą, kuris pasirodė esąs taip labai gudrus, stiprus ir drąsus. Vura turės pasistengti.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame — Vienybės numeryje

SKAITYKITE VIENYBĘ